

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

ROK III

1 5. PAZ. 1952

1952

Nr. 38 (73)

DO SKŁADU
RACHUND
HANDLU ZAGRANICZNEGO

Tylko do użytku służbowego

SPIS RZECZY

(ważniejsze informacje)

Str.

I. POLITYKA GOSPODARCZA

Związek Socjalistycznych Republik Rad	Sukcesy przemysłu węglowego	1
Bułgarska Republika Ludowa	Targi w Plovdiv	3
Chińska Republika Ludowa	Wzrost handlu zagranicznego prowincji wschodnich	4
Czechosłowacja	Oszczędność materiałów w fabrykach	7
Niemiecka Republika Demokratyczna	Targi Lipskie	8
Rumuńska Republika Ludowa	Handel zagraniczny z NRD	9
Węgierska Republika Ludowa	Nowe elektrownie	11
	Koła gospodarcze krajów kapitalistycznych żądają rozszerzenia stosunków handlowych z krajami demokracji ludowej	13
Austria	Sytuacja gospodarcza	15
Francja	Sytuacja gospodarcza	19
Niemcy zachodnie	Sytuacja gospodarcza	23
Szwajcaria	Sytuacja gospodarcza	27
Wielka Brytania	Sytuacja gospodarcza	31
Cejlon	Sytuacja gospodarcza	39
Japonia	Sytuacja gospodarcza	41
Pakistan	Handel zagraniczny	44
Stany Zjednoczone A.P.	Sytuacja gospodarcza	47
Urugwaj	Sytuacja gospodarcza	51
Związek Afryki Południowej	Sytuacja gospodarcza	53
II. UNOWY HANDLOWE I PIĘTNICZE		57
III. REGULACJA OBROTÓW HANDLOWYCH		61
IV. C I A		67

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża 35 - tel. 8-98-90

P.I.H.Z. Nr 8, dnia 15.X.1952 r. - nakład: 500 egz.; format A 4

POLITYKA GOSPODARCZA

Kraje obozu pokoju

ZWIAZEK SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK RAD

Sukcesy przemysłu węglowego

Na łamach "Prawdy" ukazał się artykuł ministra przemysłu węglowego ZSRR, A. Zasiadko, pt. "W dążeniu do dalszych sukcesów przemysłu węglowego".

- W ciągu ostatnich lat - czytamy w artykule - w przemyśle węglowym ZSRR zaszły doniosłe zmiany i osiągnięte zostały poważne sukcesy. Obecnie przemysł ten nie tylko zaspakaja zapotrzebowanie kraju na węgiel, ale zapewnia stworzenie niezbędnych rezerw. W ostatnich pięciu latach wydobywanie węgla wzrosło w kopalniach radzieckich o przeszło 62%, przekraczając o dziesiątki milionów ton poziom przedwojenny. W roku bieżącym przemysł węglowy ZSRR również z powodzeniem realizuje nakreślone mu zadania. Plan 8-miesięczny w tym przemyśle został przekroczony.

Wzrost wydobywania węgla w okresie ostatnich lat zawdzięczać należy w głównej mierze wzrostowi wydajności pracy. W ciągu ubiegłych pięciu lat wydajność pracy w przemyśle węglowym wzrosła o ponad 43%. Tak wysokie tempo wzrostu wydajności pracy robotników możliwe jest jedynie w naszym socjalistycznym systemie gospodarki, przy nieustannym rozwoju i udoskonalaniu produkcji. Wystarczy nadmienić, że w ciągu ostatnich 20 lat wydajność pracy robotników w USA prawie nie uległa zmianie na lepsze, we Francji jest ona o wiele niższa, niż przed piętnastu laty, a w Anglii - o wiele niższa, niż przed 70 laty.

W okresie powojennym w przemyśle węglowym ZSRR uruchomiono setki nowych kopalń, znaczną ilość fabryk brykietów i wyposażonych w nowoczesny sprzęt techniczny płuczkarni węgla. Dzięki nieustannej trosce partii i rządu bytowe i kulturalne warunki życia górników stale się polepszają. W ciągu ostatnich pięciu lat oddano do użytku górników około 7 mln. m² powierzchni mieszkalnej.

W wielu kopalniach całkowicie zakończono już mechanizację wydobywania węgla. W ciągu ostatnich lat inżynierowie radzieccy współpracując ściśle z przodującymi robotnikami-innowatorami produkcji, skonstruowali około 130 nowych typów maszyn zastępujących pracę człowieka przy najtrudniejszych i najbardziej pracochłonnych procesach.

W roku 1946 - pisze dalej minister Zasiadko - towarzysząc Stalinowi wytyczył przemysłowi węglowemu zadanie: doprowadzić wydobywanie węgla w naszym kraju

do 500 m i l i o n ó w t ó n r o c z n i e. Projekt dyrektyw XIX Zjazdu Partii w sprawie nowego planu pięcioletniego przewiduje dalszy potężny rozwój przemysłu węglowego. W ciągu pięcioletki wydobyć węgiel winno wzrosnąć o około 43%, a węgla koksującego - co najmniej o 50%.

Górnicy radziecy - czytamy w zakończeniu artykułu - przepełnieni uczuciem głębokiego patriotyzmu, podejmują nowe zobowiązania dotyczące ponadplanowego wydobywania węgla i przygotowują się do godnego powitania XIX Zjazdu WKP/b/.

O pracy Stacji Maszynowo-Traktorowych

Stacje maszynowo-traktorowe ZSRR wykonują ponad dwie trzecie wszystkich prac na polach kołchozowych. W gospodarce rolnej są one czynnikiem gwarantującym stały wzrost produkcji kołchozowej. Dzięki pomocy stacji maszynowo-traktorowych, kołchozy stosują najnowsze metody agrotechniczne i wykorzystują zdobycze nauki agronomicznej wykonują w odpowiednim czasie prace w polu.

Działalność stacji maszynowo-traktorowych ilustrują następujące dane: w roku ubiegłym dokonano głębokiej orki na obszarze 15 milionów hektarów pól kołchozowych, a na ponad 5 milionach hektarów przeprowadzono siew systemem krzyżowym. Rola stacji maszynowo-traktorowych w gospodarce kołchozowej wzrasta z każdym rokiem. W roku 1951 zakres prac traktorowych, wykonanych w kołchozach przez stacje maszynowo-traktorowe, zwiększył się prawie o 70% w porównaniu z przedwojennym rokiem 1940. W roku bieżącym stacje maszynowo-traktorowe wykonają w kołchozach prace /w przeliczeniu na orkę/ na ponad 423 milionach hektarów, co stanowi o 38,5 milionów ha więcej niż w roku ubiegłym. Poważnie wzrasta poziom mechanizacji siewu, sprzętu zbóż i słonecznika przy pomocy kombajnów oraz poziom mechanizacji innych ważnych robót polowych. Wszystko to przyczynia się do dalszej redukcji nakładu i podniesienia wydajności pracy w kołchozach.

Zwiększa się także zasięg działalności stacji maszynowo-traktorowych. Obecnie służą one nie tylko potrzebom uprawy roli, ale również innym gałęziom produkcji kołchozowej. Tak np. wysiewają one, pielęgnują i uprzętają trawy dla potrzeb gospodarki hodowlanej, wykonują prace związane z przygotowaniem kiszzonek, zbierają i układają w sterty słomę po dokonaniu sprzętu zbóż kombajnami. Przy pomocy stacji maszynowo-traktorowych kołchozy osuszają i wykarozowują łąki mechanizują procesy produkcyjne w gospodarce hodowlanej. Stacje maszynowo-traktorowe biorą udział w sadzeniu ochronnych pasów leśnych, w budowie kołchozowych stanów i zbiorników wodnych, w rejonach nawadniających pomagają kołchozom przy urządzeniu sieci nawadniającej. Łącznie stacje maszynowo-traktorowe ZSRR wykonują ponad 170 rodzajów prac rolnych. Agronomowie stacji maszynowo-traktorowych pomagają kołchoźnikom w usprawnieniu organizacji pracy, w sporządzaniu planów produkcyjnych, w przygotowywaniu kadr.

Realizacja wielkich stalinowskich budowli komunizmu,

zwiększająca w olbrzymim stopniu zasoby elektrycznej energii w ZSRR, stwarza nowe niespotykane dotychczas perspektywy elektryfikacji gospodarki rolnej. W rolnictwie coraz częściej stosuje się traktory i kombajny elektryczne oraz różnorodne formy wykorzystania energii elektrycznej w gospodarce hodowlanej. Wszechstronny rozwój gospodarki wzrost dochodów kółchozów przyczyniają się do wzrostu dobrobytu kółchożników.

Wzrost znaczenia stacji maszynowo-traktorowych produkcji kółchozowej, rozwój mechanizacji i elektryfikacji gospodarki rolnej odgrywa poważną rolę w dziele likwidacji różnic istniejących między miastem i wsią. Stacje maszynowo-traktorowe Związku Radzieckiego stanowią potężny czynnik w dziele realizacji wielkiego hasła Towarzysza Stalina - wszystkie kółchozy zrobić bolszewickimi a wszystkich kółchożników - zamożnymi.

BUŁGARSKA REPUBLIKA LUDOWA

Targi w Płowdiv

XV Międzynarodowe Targi w Płowdiv zamknięte zostały 15 września. W ciągu 15 dni wystawę zwiedziło ponad 0,5 mln. osób, co stanowi rekordową cyfrę wszystkich międzynarodowych wystaw urządzanych w Bułgarii.

Pomyślny rozwój gospodarki narodowej

Bułgarski plan pięcioletni przewidywał, że produkcja przemysłowa wzrośnie w 1953 r. o 120% w porównaniu z 1948 r. W wyniku przedterminowego wykonania Dymitrowskiego planu w szeregu gałęzi przemysłu ogólna produkcja w 1951 r. osiągnęła już prawie poziom ustalony na 1953 r. Przy końcu b.r. produkcja przekroczy poziom zaplanowany na 1953 r. - ostatni rok planu pięcioletniego. Wyniki wykonania planu na I półrocze wskazują, że pod względem produkcji przemysłowej pierwszy Dymitrowski plan pięcioletni został zrealizowany przez bułgarskie masy pracujące w okresie krótszym niż 3 1/2 lat.

Plan pięcioletni postawił za zadanie rozwój energetyki i przemysłu środków produkcji. Np. roczna produkcja energii elektrycznej w Bułgarii wynosi obecnie tyle co ogólna produkcja dziewięciu przedwojennych lat /1930 - 1938/ a wydobycie węgla jest 4-krotnie większe niż przed wojną. Przemysł maszynowy daje krajowi 120 razy więcej produkcji niż w 1939 r. Przemysł lekki też może zanotować poważne osiągnięcia, mianowicie w roku bieżącym wyprodukuje on 3,5 razy więcej towarów niż w 1939 r. O ile na początku planu pięcioletniego udział przemysłu w dochodzie narodowym wynosił 37%, rolnictwa zaś - 63%, to w 1952 r. udział przemysłu wzrósł już do 58%. W ciągu Dymitrowskiego planu pięcioletniego znacznie zwiększył się dochód narodowy. W roku bieżącym jest on już dwukrotnie większy niż w 1939 r. i osiągnie poziom przewidziany na ostatni rok planu.

Na podstawie tych wszystkich sukcesów w Bułgarii przeprowadzono w maju b.r. reformę pieniężną, zniesiono system

kartkowy na towary spożywcze /kartki na towary przemysłowe
zniesione zostały jeszcze w 1951 r./ i podwyższono płace robot-
ników i urzędników. Na skutek tego bułgarskie masy pracujące
zyskały 800 mln. lewów. W oparciu o dalsze sukcesy gospodarki
narodowej Rada Ministrów i KC BKP mogły w dniu 1 września b.r.
dokonać drugiej obniżki cen towarów powszechnego użytku, w
wyniku czego ludność zyskała ogółem jeszcze 1 250 000 000 le-
wów.

Uprawa ryżu

W rolnictwie bułgarskim coraz szerzej stosuje się uprawę
ryżu. Do 1944 r. ryż uprawiany był w Bułgarii tylko w rejonach
obfitujących w wodę, lecz zbiory jego były bardzo niskie.
Obecnie, dzięki zastosowaniu nauki radzieckiej państwowe i
spółdzielcze gospodarstwa rolne zwiększyły kilkakrotnie po-
wierzchnię uprawy ryżu. W chwili obecnej ryż uprawiany jest
prawie w całym kraju. Wielką pomocą przy tym było zastosowanie
radzieckiej metody siania ryżu siewnikami rządowymi na suchej
glebie.

W roku ubiegłym dzięki metodom radzieckim zbiory w szeregu
spółdzielni produkcyjnych osiągnęły przeciętnie 850 kg ryżu
z jednego dekar /1 dekar = 1/10 hektara/. W roku bieżącym
zbiory po raz pierwszy na wielkich obszarach będą się od-
bywały przy pomocy kombajnów radzieckich "S-4", co znacznie
skróci czas żniw.

CHIŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Wzrost handlu zagranicznego prowincji wschodnich

W roku bieżącym zanotowano znaczny wzrost handlu zagra-
nicznego wschodnich prowincji Chińskiej Republiki Ludowej.
Okolo 80% ogólnej produkcji jedwabiu w tych prowincjach wy-
eksportowano do Związku Radzieckiego i krajów demokracji lu-
dowej. 70% ogólnych wschodnio-chińskich zbiorów herbaty wy-
eksportowano do Związku Radzieckiego. W roku bieżącym zbiory
herbaty były o 12% wyższe niż w roku ubiegłym. Poza tym wschod-
nie prowincje Chin eksportują do ZSRR i krajów demokracji
ludowej znaczne ilości owoców, drobiu i inne artykuły spożyw-
cze. W okresie od marca do czerwca b.r. wywieziono również
ponad 10 000 ton mięsa wieprzowego.

Sukcesy gospodarcze

Produkcja przemysłowa i rolna Chińskiej Republiki Ludow-
wej została w ostatnich 3-ach latach podwojona. Osiągnięto po-
raz pierwszy w historii Chin wyrównanie budżetu, dzięki czemu
rząd mógł przeznaczyć ponad połowę wydatków na budowę nowych
fabryk, uregulowanie rzek i podniesienie poziomu technicznego
rolnictwa. Osiągnięte stabilizację cen, wyrugowano spekulację
i usunięto groźbę inflacji. Wszystkie te osiągnięcia narodu

chińskiego zostały dokonane pomimo szalonych zniszczeń wojennych i długoletniej rabunkowej gospodarki Kuomintangu. I tak np. pod-czas ostatnich lat wojny produkcja przemysłu ciężkiego spadła o 70%, lekkiego o 30%, a rolnictwa o 35%. Od chwili zwycięstwa rewolucji Chińskiej rozszerzył się znacznie asortyment towarowy ciężkiego i lekkiego przemysłu. Chiny stały się producentem stali, przy równoczesnym wzmożeniu produkcji surowki i wydobywania węgla. Roczna produkcja stali i maszyn wzrosła 9-krotnie w ostatnich 3 latach, produkcja węgla i energii elektrycznej 2-krotnie. Przewidywany tegoroczny zbiór bawełny będzie 3 razy większy niż w 1949 r. Produkcja papieru wzrosła w ostatnich 3 latach 3,5 raza. Przy stałym wzroście produkcji zanotowano równoczesny wzrost wydajności pracy robotników. Np. w ostatnich 3 latach przeciętna wydajność pracy górnika wzrosła 2 razy, włókniarza zaś 1,5 raza.

Dzięki szybkiemu odrodzeniu się rolnictwa, Chiny, po zaspokojeniu własnych potrzeb będą w stanie eksportować zboże. Biorąc rok 1949 za 100, łączna wydajność rolnictwa w 1951 r. wyniosła 128, zaś przewidywana wydajność w tym roku wyniesie 137. Jeśli chodzi o zbiory bawełny to przyjmując rok 1949 za 100, w 1951 r. produkcja wyniosła 252, zaś przewidywana produkcja w bieżącym roku osiągnie około 300. Jak wiadomo, bawełna była przed odzyskaniem wolności jedną z głównych pozycji importowych.

Jeśli chodzi o osiągnięcie transportu kolejowego to oddano do użytku 14 000 km na-prawionych linii kolejowych. Zbudowano nowe mosty o łącznej długości 94,5 km. Zbudowano 1200 km nowych towarów w najbardziej odległych częściach kraju, co przy równoczesnym budownictwie drogowym, przyczyniło się do znacznego rozwoju rozległych rejonów kraju i lepszego połączenia miast z obszarami rolniczymi.

Wspomnieć należy również o ogromnym wzroście obrotów handlowych zarówno w handlu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Przyjmując rok 1950 za 100, łączne obroty handlu wewnętrznego w 1951 r. wyniosły 130, zaś w roku bieżącym wyniosą 170. Powyższe cyfry są odzwierciedleniem starań rządu ludowego, działającego w kierunku ożywienia handlu między miastem a wsią, co przyczynia się do podniesienia wsi z wielkiego zacofania. Zanotowano szybki wzrost handlu zagranicznego, i to wbrew polityce Stanów Zjednoczonych. Głównymi odbiorcami chińskich towarów są ZSRR i kraje demokracji ludowej, z którymi obroty wynoszą 70% ogólnego handlu zagranicznego, przy czym osiągnięto po raz pierwszy w historii Chin dodatni bilans handlowy.

Powyższe sukcesy przyczyniły się do wzrostu dobrobytu ludności. Przeciętny zarobek w 1952 r. jest o 120% wyższy niż w 1949 r. Rząd przeprowadził redukcję cen około 10 000 towarów, zniżając w ten sposób ogólny wskaźnik cen o 5%. Przeprowadzając intensywną akcję budownictwa, rząd wybudował setki szpitali, sanatoriów i domów wypoczynkowych, przeznaczonych dla mas robotniczych.

Handel wewnętrzny i zagraniczny jest w ogromnej większości w rękach państwa, które skupia około 100% handlu hurtowego zbożem, węglem, bawełną, solą, cukrem, żelazem i stalą. Przemysł drzewny i cementowy jest również całkowicie własnością państwa. Rząd sprawuje energiczną kontrolę nad cenami rynkowymi,

jak również nad planowym wzrostem prywatnego przemysłu i handlu. Zgodnie z cyframi, ilość prywatnych firm w 8 głównych miastach /łącznie z Szanghajem i Tientsinem/, wzrosła o 27% w ostatnich dwóch latach. Łączna wydajność produkcji prywatnego sektora przemysłowego wzrosła w ostatnich trzech latach o 70%. Wiele zakładów prywatnych otrzymało poważne zamówienia rządowe. Podpisano szereg długoletnich kontraktów pomiędzy prywatnymi firmami a rządem.

Dążąc do jak najszybszego wydzwignięcia rolnictwa z zaoferowania rząd udziela długoterminowych pożyczek, dostarcza ogromnych ilości nawozów sztucznych, maszyn rolniczych oraz wysokogatunkowych zbóż do siewu.

Dążąc do zlikwidowania pośredników rząd skupuje od chłopów produkty rolne za pośrednictwem spółdzielni rolnych. W celu podniesienia wydajności pracy i zwiększenia zdolności produkcyjnej chłopów jednoczą się w spółdzielnie produkcyjne, które są otaczane specjalną opieką państwa. W czerwcu b.r. liczba spółdzielni produkcyjnych wynosiła ponad 35 000 o łącznej ilości członków 6 mln.

Na polu walki z powodzią osiągnięto niebywałe sukcesy. Wzmocnione brzegi prawie wszystkich rzek. Zbudowano setki tysięcy kanałów nawadniających. Stworzono sieć kanałów, zapor wodnych, rezerwuarów, które zlikwidują stałą groźbę powodzi. W ostatnich trzech latach prace ziemne wyniosły 1 700 mln.m³, czyli 25 razy więcej niż podczas budowy Kanału Suezkiego. Nawodniono 3.75 mln.ha ziemi dotąd leżącej odłogiem. Np. w roku 1932 północno-zachodni rejon Chin przeszedł okres straszliwej suszy, której ofiarą padły dziesiątki milionów ludzi, z reguły zaś przy zwiększonych opadach rzeki Jangtse i Huai wylewają i powodź ogarnia ponad 10 mln.ha ornej ziemi. Dlatego też rzeki te były pierwszymi, które zostały objęte pracami regulacyjnymi. Uregulowano również rzekę Sza na wschodzie i Jungting na północy. Przyjmując rok 1949 za 100, ogólny obszar objęty powodzią w 1950 wynosił 60; w 1951 - 21; zaś do września b.r. jedynie 8. W dorzeczu Jangtse odbudowano i zbudowano 3 500 km. kanałów nawadniających. Przeprowadzono dokładne badania tej rzeki oraz jej dopływów celem planowego wykorzystania jej wód. W ostatnich 3 latach uregulowano całkowicie rzekę Huai, która dostarcza swe wody dla produkcji energii i dla rolnictwa. Dotychczas rzeka Huai, była przyczyną licznych powodzi, z których największa była w 1931 r., kiedy zatopionych zostało 4,7 mln.ha.

W południowym Szantungu zakończono ogromne prace nad rzekami Ji oraz Szu. W pracach brało udział ponad 2 mln. chłopów, którzy są najbardziej zainteresowani w ujarzmieniu tych rzek. Całkowite zakończenie robót w czerwcu przyszłego roku zlikwiduje groźbę powodzi i da podstawę egzystencji 5 mln.chłopów uprawiających ponad 1 mln.ha ziemi.

W Północnych Chinach opanowano całkowicie kilka rzek m.in. Jungting, stworzono ogromny rezerwuuar wodny o pojemności 2 100 mln.m³ wody. Przekopano również nowe łóżyisko dla rzeki Chao - pai we wschodniej części Hopei. Przewiduje się budowę ogromnego rezerwuaru w górnym biegu rzeki celem opanowania

całego biegu i zlikwidowania groźby powodzi.

Równocześnie z robotami związanymi z uregulowaniem rzek, osiągnięto poważne wyniki w dziedzinie nawodnienia i melioracji. Na północy zwiększono 2 razy obszar uprawy, zaś na północnym zachodzie o 30%. Powyższe prowincje są głównymi producentami bawełny. Ochroniono ponad 12 mln. ha ziemi ornej od groźby posuchy.

Fundusze, które rząd przeznacza na powyższe cele były w 1950 r. 18 razy większe, w roku 1951 - 42 razy, a w 1952 r. - 52 razy większe niż fundusze przeznaczone przez Kuomintang. Dzięki pomocy udzielonej przez ekspertów radzieckich, których współpraca i doświadczenie stały się ważnym czynnikiem w wykonaniu zadań przy regulacji rzek i tworzeniu właściwego systemu nawadniającego. Chińska Republika Ludowa osiągnęła ogromne sukcesy, które przekształcają ją z zacofanego kraju rolniczego w potęgę przemysłową.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Oszczędność materiałów w fabrykach

Za przykładem radzieckich mas pracujących w Czechosłowacji rozwinął się potężny ruch oszczędności metali. Zakłady przemysłowe wchodzące w skład Głównego Zarządu Przemysłu Wyróbów Metalowych zaoszczędziły w roku bieżącym 1 654 ton metali żelaznych i nieżelaznych. Zakłaga fabryki "Moravia" zaoszczędziła w ostatnich 4 miesiącach 177.3 ton surówki i stali. Fabryka "Kovosma" zmniejszyła zużycie metali nieżelaznych o 30 ton. Robotnicy i inżynierowie praskiej fabryki "CKD - Dukla" zaoszczędzili już ponad 251 ton różnych metali. Kolektyw zakładów elektrotechnicznych im. Fucika w Brnie zaoszczędził w ciągu 6 miesięcy b.r. 41 ton walcówki i 20 ton metali nieżelaznych na ogólną sumę około 4 mln. koron czeskich, zaś fabryka budowy maszyn im. Klemensa Gottwalda w tymże mieście zmniejszyła wartościowo w ciągu 7 miesięcy b.r. zużycie stali, walcówki i metali nieżelaznych o 5 469 000 koron czeskich. Robotnicy i inżynierowie zakładów Ministerstwa Przemysłu Maszynowego zaoszczędzili w I półroczu b.r. 138 ton stali, 67 ton surówki i 590 kg metali nieżelaznych.

Elektryfikacja Słowacji

Dla rozwoju gospodarczego Słowacji duże znaczenie mają liczne, znajdujące się w budowie elektrownie wodne, z których najważniejszymi są dwie - nad rzeką Waag i Oravą. Równolegle z rozbudową źródeł energetycznych opartych na eksploatacji siły wodnej zwiększa się z roku na rok wydobycie węgla brunatnego, które osiągnie przy końcu 1953 r. poziom 3-krotnie większy niż w 1950 r. Liczba elektryfikowanych słowackich gmin wzrasta z roku na rok: w 1938 r. - 728, 1946 r. - 1 347, 1948 r. - 1 715, 1950 r. - 2 054, 1951 r. - 2 250.

Skup zboża i wykonanie prac jesiennych

Pismo "Rude Prawo" zamieściło artykuł ministra J. Krosnara o wykonaniu ogólnopolskiego planu skupu zbóż o 16 dni wcześniej niż w roku ubiegłym, co jest wielkim politycznym i gospodarczym zwycięstwem Partii, rządu i wszystkich pracujących. Skup zbóż został zorganizowany w okresie socjalistycznej przebudowy wsi i dlatego był doniosłym czynnikiem dalszego rozwoju i utrwalenia spółdzielni produkcyjnych. Zwycięstwo na froncie zbożowym ma poważne znaczenie dlatego, że dzięki niemu państwo może zapewnić nieprzerwane zaopatrzenie ludności. Jeśli chodzi o dostarczenie państwu zboża pierwsze miejsce zajęły spółdzielnie produkcyjne; ich przykład wpływał zachęcająco na indywidualnie gospodarujących chłopów. W czasie żniw do spółdzielni produkcyjnych przystąpiło 64 000 małych i średniorolnych chłopów oraz o ponad 1 200 spółdzielni prowadzi zmechanizowaną uprawę ziemi. Na zakończenie artykułu Minister stwierdza, że zwołanie XIX Zjazdu WKP/b/ i zbliżająca się 35-rocznica Wielkiej Rewolucji Październikowej wzmacnia ruch podejmowania zobowiązań do wykonania i przekraczania zadań, planowych w dziedzinie skupu produktów zwierzęcych i roślinnych. Obecnie głównym zadaniem jest zabezpieczenie skupu ziemniaków, buraków cukrowych, lnu itp., a następnie zapewnienie rzetelnego wykonania jesiennych prac polnych. Rząd zatwierdził niedawno uchwałę, która poleca Ministerstwu Rolnictwa oraz radom narodowym zabezpieczyć przeprowadzenie prac jesiennych w spółdzielniach produkcyjnych wyższych typów, kolektywne wykonanie prac rolnych w spółdzielniach produkcyjnych niższych typów oraz zabezpieczyć równy przebieg sprzętu, siewów i orki w gminach nie posiadających spółdzielni produkcyjnych. Uchwała podaje konkretne sposoby wykonania tych zadań. W uchwale między innymi powiedziano: Dzięki dobremu przygotowaniu i przeprowadzeniu w porę zbioru ziemniaków, buraków cukrowych i warzyw będą zapewnione zaopatrzenie ludności oraz dostateczna ilość surowców dla uspołecznionego przemysłu, jak również zwiększona baza pasz. Dzięki sprawnemu i szybkiemu przeprowadzeniu siewów i głębokiej orki stworzone zostaną warunki dla większego jeszcze urodzaju w ostatnim roku 5-latkę gottwaldowskiej.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Targi Lipskie

Międzynarodowe Targi Lipskie, które odbyły się we wrześniu b.r. były wielkim sukcesem Niemieckiej Republiki Demokratycznej na polu rozszerzenia stosunków handlowych z różnymi krajami. Targi były świadectwem stale rosnącej siły i możliwości eksportowych krajów socjalizmu. W Targach Lipskich wzięło udział łącznie 8 182 wystawców, z czego 7 384 przypadło na N.R.D. i 420 na Między zachodnie. Pozostałych 378 wystawców zespołowych lub indywidualnych reprezentowało około 3 000 firm z 20 krajów.

Według dotychczasowych danych transakcje eksportowe zawarte przez N.R.D. na Targach opiewają na sumę 300 mln. rubli

oraz udzielono zamówień importowych na sumę ponad 100 mln. rubli.

Obroty w handlu wewnątrz - niemieckim osiągnęły wartość 100 mln. jednostek obrachunkowych, zanotowano rekordowe cyfry zwiedzających Wystawę /30 000 z zagranicy i Niemiec zachodnich oraz 500 000 z NRD/. Wszyscy zwiedzający wystawę w szczególności fachowcy różnych branż z krajów kapitalistycznych przekonali się naocznie o gospodarczym rozwoju Związku Radzieckiego, NRD, Chińskiej Republiki Ludowej i krajów demokracji ludowej. Jeśli chodzi o wyroby Niemieckiej Republiki Demokratycznej to wszyscy podkreślali wysoką ich jakość, szczególnie zaś wyrobów Zeissa stwierdzając, że są one pod względem jakości i wykonania najlepsze na świecie. Transakcje handlowe na tegorocznych Targach Lipskich osiągnęły znacznie wyższe rozmiary niż w czasie trwania Targów poprzednich. Same zamówienia w firmie Zeiss /Jena/ są czterokrotnie wyższe niż zamówienia otrzymane w okresie Targów w 1951 r. Związek Radziecki udzielił zamówień na wyposażenie dla przemysłu chemicznego na sumę 21,6 mln. rubli. Czechosłowacja zakupiła maszyny dla przemysłu spożywczego i wyroby z ceramiki optycznej i pomiarowej zaś Polska udzieliła zamówień na maszyny budowlane i dźwigi. Spośród krajów kapitalistycznych największych zamówień udzieliły Szwecja, Szwajcaria, Holandia oraz Włochy. Dania zawarła transakcję o dostawę samochodów ciężarowych na sumę \$ 300 000, Holandia zaś otrzymała maszyny do szycia za \$ 140 000 oraz broń myśliwską, Włochy zakupiły maszyny do liczenia za sumę 226 000 rubli. Podkreślić trzeba, że szereg krajów, które dotychczas nie występowały na Targach Lipskich w roli nabywców obecnie zawarły rozmaite transakcje. Należąły tu między innymi Costa Rica, Venezuela, Salwador, Chile, Meksyk, Pakistan i Nowa Zelandia.

Liczne transakcje pomiędzy krajami obozu pokoju a krajami kapitalistycznymi wykazały raz jeszcze, że Lipsk jest pośrednikiem w pokojowej wymianie towarowej pomiędzy Wschodem a Zachodem.

RUMUŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Handel zagraniczny z NRD

Od chwili oswobodzenia kraju przez Armię Czerwoną naród rumuński stał się panem swego kraju i przy wszechstronnej pomocy Związku Radzieckiego w szybkim tempie przekształca oblicze swojej ojczyzny. Przyjaźń i bezinteresowna pomoc Związku Radzieckiego zapewnia Rumunii dostawę surowców przemysłowych, koksu, rudy żelaza, bawełny, wyrobów ze stali, sprzętu przemysłowego, środków transportowych, agregatów, całkowitych wyposażzeń fabryk, maszyn rolniczych, zwierząt hodowlanych, nasion selekcyjnych itd. Rumunia przekształca się z kraju o zacofanym rolnictwie i słabo rozwiniętym przemyśle w kraj wybitnie przemysłowy o zmechanizowanym, nowoczesnym rolnictwie.

Produkcja przemysłowa w Rumunii zwiększyła się w 1951 r. o 28,7% w porównaniu z 1950 r. Wskaźnik produkcji obrabiarek wzrósł w porównaniu z 1950 r. o 7,5%, zaś ogólna moc wielkich pisków o 9%, rolnictwo zwiększyło obszar uprawy o 130 000

w porównaniu z rokiem ubiegłym: produkcja pszenicy zwiększyła się o 58,7%, produkcja kukurydzy - o 28,7%, zbiory słoneczników - o 32,4%, buraków cukrowych - o 126%. W 1951 r. ilość stacji maszynowo-traktorowych zwiększyła się o 50 w porównaniu z rokiem poprzednim. Dzięki sukcesom przemysłu podnosi się stale poziom materialny i kulturalny mas pracujących.

Rumunia zacieśnia stosunki handlowe ze wszystkimi krajami demokracji ludowej. Poza Związkiem Radzieckim jednym z najważniejszych partnerów rumuńskich jest Niemiecka Republika Demokratyczna. Pomiedzy Rumunią a N.R.D. zawarto już kilka umów handlowych i płatniczych, które przyczyniają się do wykonania zadań planowych obu krajów. Przemysł NRD dostarcza Rumunii przyrządy pomiarowe, wyroby optyki i mechaniki precyzyjnej, środki transportowe, włókna sztuczne, chemikalia, nawozy sztuczne itd. W zamian za to Rumunia eksportuje zboże, drewno, artykuły spożywcze i inne. W ostatnich latach obroty towarowe pomiędzy obu krajami wzrosły w sposób następujący:

	Wzrost w 1951r. w porównaniu z 1950 r.	Wzrost w 1952 r. w porównaniu z 1951 r.
	/ w %/	
<u>Import</u>		
przemysł maszynowy	300	120
sprzęt elektrotechniczny	500	195
przyrządy pomiarowe i wyroby mechaniki precyzyjnej.....	200	68
wyroby ze szkła i ceramiki ...	-	120
<u>Eksport</u>		
artykuły rolnicze	700	145
artykuły spożywcze	300	105
surowce przemysłowe	2 206	670

N.R.D. zajmuje obecnie trzecie z kolei miejsce w rumuńskim handlu zagranicznym, a wzrastające z roku na rok obroty pomiędzy obu krajami przyczyniają się do ich rozwoju i wzmocnienia stosunków gospodarczych całego obozu demokratycznego.

Wydobycie węgla

Produkcja węgla w Rumuńskiej Republice Ludowej stale wzrasta i w 1951 r. przekroczyła o 17,9% poziom roku ubiegłego. W porównaniu z 1938 r. wydobycie węgla zwiększyło się obecnie prawie dwukrotnie. Celeme zapewnienia w drugim planie pięcioletnim wzrostu produkcji węgla do 25 mln. ton rocznie uruchomione będą nowe kopalnie i nowe szyby w ramach istniejących już kopalń. W związku z tym prowadzi się szereg badań i prac przygotowawczych.

Mechanizacja rolnictwa

W roku bieżącym rumuńskie państwowe i spółdzielcze gospodarstwa rolne oraz indywidualnego gospodarstwa chłopskie przeprowadziły zbiory w sposób bardziej zmechanizowany niż w roku ubiegłym. Do połowy roku 1952 rumuńskie rolnictwo otrzymało ze Związku Radzieckiego 248 kombajnów, setki młocarni, maszyn do sprzętu bawełny i kartofli, dziesiątki kombajnów do sprzętu buraków. Czechosłowacja dostarczyła Rumunii 620 kosiarek i 500 żniwiarek - snopowiązałek. Zwiększa się stale produkcja krajowych traktorów gąsienicowych oraz maszyn rolniczych.

WĘGIERSKA REPUBLIKA LUDOWA

Nowe elektrownie

Oprócz elektrowni wodnej nad Cisą oraz elektrowni w Tiszaölök zaplanowana została budowa dalszych elektrowni wodnych w Tiszaö i Szeged. Dzięki tym elektrowniom można będzie nie tylko zaopatrzyć w prąd i światło elektryczne okoliczne rejony, lecz również doprowadzić wielkie ilości wody poprzez sztuczne kanały do pól, na których sieje się bawełnę, ryż, warzywa, zboże itd. Elektrownia w Tiszaölök pozwoli użyźnić 120 000 ha puszczy. Poza tym Cisa zostanie uregulowana i częściowo skierowana w nowe łóżysko a utrzymany w ten sposób poziom wody uczyni Cisę żeglowną przez cały rok. Komory i śluzy obliczone są na statki o tonażu 1 000 ton. Przewiduje się, że elektrownia w Tiszaölök dostarczy 55 mln. kWh prądu rocznie. Również dwie pozostałe elektrownie nad Cisą będą dostarczały takie ilości prądu. Dziesięć razy większą niż wszystkie trzy elektrownie nad Cisą będzie w przyszłości największa już zaplanowana węgierska elektrownia nad Dunajem.

Rozwój przemysłu budowlanego

Budownictwo mieszkaniowe i przemysłowe, które szeroko rozwinęło się na Węgrzech spowodowało konieczność przekształcania się całego węgierskiego przemysłu budowlanego. Utworzono scentralizowane przedsiębiorstwa budowlane i biura projektów. Dużą wagę przywiązuje się do wyposażenia przedsiębiorstw budowlanych w nowoczesny sprzęt techniczny i do mechanizacji robót, które dawniej były przeważnie wykonywane ręcznie. W chwili obecnej znaczna część pracochłonnych robót budowlanych jest zmechanizowana.

Ogromną pomocą dla węgierskiego budownictwa są dostarczane przez Związek Radziecki maszyny budowlane m.in. dźwigi, ekskawatory itd. Coraz bardziej rozszerzają się szybkościowe metody stosowane na wzór radziecki. Kombinat Hutniczy im. Stalina, elektrownia "7 listopada" i szereg innych ważnych obiektów węgierskiego planu pięcioletniego budowane są z wielkich bloków żelbetonowych, które produkuje się centralnie a potem montuje na miejscu przy pomocy dźwigów.

Mechanizacja rolnictwa

Z roku na rok wzrasta mechanizacja rolnictwa w Węgierskiej Republice Ludowej. W chwili obecnej w kraju istnieje 365 stacji maszynowo-traktorowych. Ilość kombajnów przez nie posiadanych wzrosła w roku bieżącym 3,5 raza, żniwiarek o 25%, młocarń o 45%. W czasie tegorocznych zbiorów w spółdzielniach produkcyjnych 43% ogólnej ilości zbóż zebrano przy pomocy maszyn, zaś w państwowych gospodarstwach rolnych - 82%. Na polach węgierskich pracują radzieckie traktory gąsienicowe i inne maszyny rolnicze. W szeregu rejonów stosuje się radzieckie metody szybkościowe młocki. Niedawno otwarto w wielu miejscowościach wystawy radzieckich i węgierskich maszyn rolniczych.

Europejskie kraje kapitalistyczne

Koła gospodarcze krajów kapitalistycznych żądają rozszerzenia stosunków handlowych z krajami demokracji ludowej

Szkodliwość prowadzonej przez Stany Zjednoczone polityki blokady gospodarczej krajów demokracji ludowej jest tak widoczna, że nawet podporządkowane rozkazom USA kraje zmarshalizowane coraz częściej zaczynają krytykować tę politykę. Szczególnie jaskrawo uwydatniło się to na konferencji przedstawicieli różnych krajów kapitalistycznych, zwołanej w USA przez amerykański komitet Międzynarodowej Izby Handlowej przy końcu sierpnia b.r.

Prezes Międzynarodowej Izby Handlowej Read, będący równocześnie prezesem towarzystwa General Electric w Nowym Jorku, zmuszony był oświadczyć, że należy popierać handel pomiędzy Wschodem a Zachodem, zastrzegając jednak, iż "handel Wschodu z Zachodem towarami, posiadającymi znaczenie strategiczne, może być tolerowany tylko w tym wypadku, jeżeli kraje zachodnie otrzymają w zamian towary znacznie ważniejsze pod względem strategicznym niż te, których dostarczą Wschodowi. Priorytet ważności surowców strategicznych ma być określany przez rządy, nie zaś przez prywatnych kupców. Przy tym rządy wszystkich krajów kapitalistycznych winny stosować te same kryteria przy takiej decyzji."

Przedstawiciel Wielkiej Brytanii - dyrektor "Imperial Chemical Industries, Ltd.", Steel, zażądał zniesienia ograniczeń w handlu Wschód - Zachód odnośnie wszystkich towarów, z wyjątkiem strategicznych. Oświadczył on, że zapotrzebowanie Wielkiej Brytanii na surowce i materiały drzewne może być przy obecnej sytuacji finansowej kraju zaspokojone tylko przez kraje demokracji ludowej. Delegat podkreślił, że już oddawna Anglia w zamian za towary przemysłowe otrzymywała z wymienionych krajów drewno i pasze i nie zamierza szukać nowych źródeł zaopatrzenia. Odnośnie zagadnienia handlu krajów zachodnich z Chińską Republiką Ludową, Steel oświadczył, że tradycyjny handel z Chinami również, "o ile to jest możliwe, powinien trwać."

Delegat australijski wskazał, że gdyby Stany Zjednoczone zrezygnowały z pewnych rynków, to Australia skłonna byłaby nawiązać z nimi stosunki oraz przerwać handel ze Wschodem. Jednakże w chwili obecnej jest - jego zdaniem - mało prawdopodobne i dlatego obroty towarowe, o ile towar nie ma znaczenia strategicznego, powinny być nadal dokonywane.

Zastępca prezesa austriackiej Izby Handlowej, Forster, podkreślił konieczność dla Austrii handlu z krajami wschodnio-europejskimi, których udział w obrotach austriackich wynosił przed drugą wojną światową 40%. Obecnie cyfra ta spadła do 15 - 20%. Dalsze zmniejszenie handlu z tymi krajami - według

słów Forstera - wywrze bardzo niekorzystny wpływ na gospodarkę Austrii i zachwieje jej równowagę. "Istnieją, oczywiście, i inne rynki, nie należy jednak zapominać - powiedział on - że większość krajów zachodnio-europejskich wprowadziła ilościowe ograniczenia importowe."

Według oświadczenia przedstawiciela Belgii, sfery woj-skowe dowolnie zaliczają szereg towarów do liczby strategicznych. Ze słów jego wynika, że Belgia musi eksportować, żeby istnieć, a USA nie może pochłoniąć całego eksportu belgijskiego. Belgijskie koła handlowe, dążąc do rozszerzenia handlu pomiędzy Wschodem i Zachodem, skłonne są stosować zasadę wyrównanej wymiany towarowej. Belgia potrzebuje artykułów spożywczych i surowców i dlatego musi utrzymywać stosunki handlowe ze wszystkimi krajami bez wyjątku. Zwracając się zaś do USA, Belgia natrafia na bariery celne i inne trudności. Jeżeli zaś Stany Zjednoczone z jakichkolwiek powodów zmuszone są zastosować takie środki, to powinny one ustąpić z innych, niemniej chłonnych, rynków.

Uznając konieczność wznowienia handlu pomiędzy Wschodem a Zachodem, przedstawiciel Niemiec zachodnich, dr. Herman Reusch, potępił "sojuszniczą kontrolę" eksportu na Wschód. Przed wojną ponad 50% niemieckich obrotów handlowych przypadało na te kraje. Reusch postawił zagadnienie zawarcia układów handlowych pomiędzy Niemcami zachodnimi a Niemiecką Republiką Demokratyczną.

Francuski delegat, potwierdziwszy fakt, że "ograniczenie handlu pomiędzy Wschodem a Zachodem podkopało gospodarkę krajów zachodnio-europejskich, oświadczył: "Jesteśmy bardzo zaniepokojeni wzrostem dążenia do samowystarczalności w USA. Ten ogromny kraj zmusił wszystkie kraje kapitalistyczne do wprowadzenia ograniczeń, które są sprzeczne z dążeniami do rozszerzenia handlu ... Trudność krajów zachodnio-europejskich w otrzymaniu licznych surowców polega nie tylko na przerwaniu handlu Wschód - Zachód, lecz i na takim paradoksie, że kraje obszaru dolarowego nie chcą kupować zachodnio-europejskich towarów, których sprzedaż zapewniłaby krajom europejskim środki, potrzebne do opłacenia surowców, produkowanych na tym obszarze."

Przedstawiciel Holandii podkreślił, że większość krajów Europy zachodniej w obecnych warunkach odczuwa brak wymiennej waluty, co ogromnie utrudnia wybór źródła otrzymania surowców. Dlatego też należy pozwolić Holandii na import z krajów demokracji ludowej takich towarów, jak węgiel, zboże i in.

Przedstawiciel kolonii francuskich w Afryce podkreślił ogromne naprężenie sytuacji gospodarczej państw zachodnio-europejskich, wynikiem czego jest stały deficyt ich bilansu handlowego i zmniejszenie dochodów z eksportu niewidocznego. Zdaniem tego przedstawiciela - jedną z dróg, która mogłaby istniejącą krytyczną sytuację poprawić, jest nawiązanie stosunków z nieograniczone chłonnym rynkiem ZSRR.

A U S T R I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Notowane od szeregu miesięcy niepomyślne kształtowanie się bilansu handlowego Austrii wynika nie tylko z nieustannie wzrastającego importu, którego wartość w I półroczu 1952 r. osiągnęła 7.900 mln. Sch., lecz i z malejącego eksportu, który w tym samym okresie wyniósł 5.300 mln. Sch. O spadku eksportu świadczy fakt, że wprawdzie w 1950 r. jego wartość była o 133% wyższa niż w roku 1937, jednak w r. 1952 spadła do 96% wartości eksportu z tegoż roku.

Kształtowanie się austriackiego handlu zagranicznego w okresie od 1.I.1951 r. do 30.VI.1952 r. obrazują następujące dane:

	1 9 5 1 r.				1952 r.	
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.
<u>Import</u>						
Waga /1000 t/	2.175	2.235	2.179	2.564	2.674	2.249
Wartość/w mln.Sch/	3.162	3.655	3.442	3.768	4.118	3.741
<u>Eksport</u>						
Waga /1000 t/	981	979	937	947	1.073	1.043
Wartość/w mln.Sch/	2.066	2.350	2.550	2.669	2.678	2.570
Deficyt/w mln.Sch/	1.096	1.305	892	1.099	1.440	1.171
Wskaźnik cen+/ importowych	865	904	907	912	958	939
Wskaźnik cen+/ eksportowych	607	681	745	806	844	860

Wprawdzie w lipcu b.r. deficyt bilansu handlowego zmniejszył się w porównaniu z czerwcem o 175 mln. Sch. i wynosił 279 mln. Sch., nastąpiło to jednak nie skutkiem zwiększenia eksportu, którego wartość w tym miesiącu - 889 mln. Sch. - była niższa niż w czerwcu /895 mln./ i najniższa od października 1951 r., ale jedynie dzięki zmniejszeniu importu z 1740 mln. Sch. do 1.166 mln. Sch.

Na import austriacki składają się następujące pozycje: 25 - 27% łącznej wartości importu stanowią - bydlę rzeźno, środki żywnościowe i napoje, 42 - 45% - węgiel i surowce oraz 29 - 31% - wyroby gotowe. Wysoki procent importu środków żywnościowych świadczy o stosunkowo niskiej wydajności austriackiej gospodarki rolnej. Wp. w 1951 r. w porównaniu z 1937 r. sprowadzono dwa razy więcej pszenicy oraz 4 do 5 razy więcej cukru, tłuszczów jadalnych i oleju. Jeżeli chodzi o surowce przemysłowe - import węgla i żelaza o w I półroczu 1952 r.

+ / 1. I r. = 100

w porównaniu z 1937 r. wzrósł o 58%, przywóz natomiast i artykułów chemicznych nieorganicznych wynosił 6 razy więcej niż w 1937 r. Import natomiast wełny wynosił w tym samym czasie tylko 47%, bawełny - 49% oraz włókien syntetycznych - 93% stanu z 1937 r. Import skór i futer osiągnął tylko 64% stanu przedwojennego.

W ogólnym imporcie w I półroczu 1952 r. przywóz w ramach ERF stanowił 17,2% w porównaniu z 19,5% w roku ubiegłym. Najważniejszymi pozycjami były tu zboża /55%/ , węgiel /16,4%/ , przedzia /10,8%/ oraz maszyny /9,5%/. Dostawy węgla z USA ustały od kwietnia 1952 r. i prawdopodobnie nie będą wznowione. W wyniku rokowań handlowych z Polską mają być sprowadzane 2 mln. ton węgla rocznie, począwszy od r.1952.

Po stronie eksportu daje się zauważyć kurczenie się wywozu towarów gotowych na korzyść surowców i półfabrykatów. Według danych Urzędu Statystycznego, stosunek ten w latach przedwojennych i obecnie kształtował się wartościowo następująco /w % ogólnego eksportu/:

	1932 r.	1937 r.	1950 r.	1951 r.	1952 r. I półr.
surowce i półfabrykaty	22,2	29,9	38,6	40,1	44,0
towary gotowe	72,6	66,0	57,5	59,0	55,2

Powyższe cyfry charakteryzują pogarszającą się strukturę towarową eksportu Austrii, która, posiadając rozwinięty przemysł przetwórczy, dąży do wywozu towarów gotowych. W latach przedkryzysowych /1928 r./ wywóz towarów gotowych stanowił ca 80% ogólnego eksportu, obecnie zaś, z powodu rabunkowej gospodarki państw imperialistycznych ogłaszających Austrię z jej bogactw naturalnych, wywóz surowców i półfabrykatów stanowi około 50% ogólnego eksportu. Zdaniem "Neue Zürcher Zeitung" - do tego stanu rzeczy przyczyniają się w znacznym stopniu zamówienia zbrojeniowe na austriackie rudy żelaza, aluminium, magnezyt itd., które są obecnie wywożone w o wiele większych ilościach niż przed wojną.

Wywóz tarcicy wynosił w I półroczu 1952 r. 18,9% całej wartości eksportu. Eksport papieru i tektury wynosił o 28% poniżej średniej kwartalnej ubiegłego roku. Największy spadek eksportu zaznacza się na odcinku wyrobów włókienniczych, gdyż średnia miesięczna eksportu w I półroczu 1952 wynosiła 1930 t. w porównaniu z 2.934 t. w roku 1951, udział zaś wartościowy w ogólnym eksporcie spadł z 12,3% w roku ubiegłym do 8,8% w I półroczu 1952 r., wzrósł natomiast eksport żelaza i stali z 44.641 t. średniego wywozu miesięcznego w roku ubiegłym do 60.400 t. w I półroczu b.r., co jeszcze raz potwierdza wpływ dążeń zbrojeniowych państw imperialistycznych na kształtowanie się gospodarki austriackiej. Wywóz magnezytu wzrósł, porównyując wartościowy udział w ogólnym eksporcie, w 1951 r. i I półroczu 1952 r. z 4% do 4,8%, saletry amonowo-wapniowej - z 3,2% do 3,6%, maszyn i środków transportowych - z 10,9% do 12,2%.

Zmiana strukturalna eksportu austriackiego na korzyść surowców i półfabrykatów jest dla tego przemysłowego kraju bar-

do charakterystyczna, a w obliczu zmian struktury gospodarczej szeregu krajów, będących odbiorcami gotowych wyrobów austriackich w okresie przedwojennym, Austria przestaje liczyć na to, aby mogła osiągnąć kiedykolwiek dawny poziom swego eksportu gotowych towarów konsumpcyjnych. W tym stanie rzeczy przemysł przedstawia się na produkcję dóbr inwestycyjnych, za którymi jednak kryje się narzucona Austrii produkcja na cele zbrojeniowe.

Na poprawę stosunków gospodarczych Austrii wpłynęłoby najkorzystniej powrót do rozwiniętego handlu z krajami Europy wschodniej. Dążenia do tego dały się zauważyć na tegorocznych Międzynarodowych Targach Jesiennych w Wiedniu, które nigdy jeszcze przedtem nie wzbudziły tak dużego zainteresowania wśród kół przemysłowych i handlowych. Ogółem wzięło w targach udział 2.200 przemysłowców krajowych oraz 1062 wystawców zagranicznych z 23 państw. Z państw demokracji ludowej wziął udział w targach, oprócz Czechosłowacji, Węgier, Rumunii i Bułgarii - Związek Radziecki, którego pawilon wzbudził powszechną uwagę i podziw. Dzięki udziałowi w targach krajów Europy wschodniej, przemysłowcy i kupcy austriaccy przekonali się o nieograniczonych możliwościach rozwoju stosunków handlowych z tymi krajami. Producenci austriaccy wystawili na targach wielką ilość różnorodnych wyrobów przemysłowych i artykułów rolniczych, co świadczy wymownie o dążeniu austriackich kół przemysłowych i handlowych do znalezienia rynków zbytu dla swych towarów. Według orzeczenia "Prawdy" - Targi Wiedeńskie przyczynią się niewątpliwie do umocnienia stosunków handlowych między krajami i do pokojowej współpracy narodów.

F i n a n s e

Analiza państwowego budżetu Austrii z roku poprzedniego wykazała, że wpływy z podatków dochodowych i innych były niższe od preliminowanych. Podwyższenie opłat pocztowych spowodowało w efekcie ograniczenie wymiany listów, depesz i telefonów i poczta austriacka liczy się ze zmniejszeniem swoich preliminowanych dochodów o 200 mln. Sch., co dowodzi, że na podwyższenie podatków i opłat nie można w roku przyszłym wiele liczyć i że koniecznym będzie wprowadzenie zarządzeń oszczędnościowych.

W wyniku deficytu austriackiego bilansu płatniczego, który w roku finansowym 1951/52 wyniósł \$ 115 mln., w kłopotach finansowych austriackich coraz mocniej utrwała się przekonanie o konieczności przeprowadzenia w jesieni b.r. dewaluacji szylinga, którego kurs ma się ustalić na wysokości 1 \$ = 26 Sch., zamiast dotychczasowego 1\$ = 21,36 Sch. Dla ratowania zachwianej równowagi budżetu, rząd wyzerpał już wszelkie możliwe środki w zakresie ograniczania importu. Przywóz surowców, węgla i środków żywnościowych nie może być już zmniejszony bez wywołania poważnych odżywizników w wewnętrznej równowadze gospodarczej. Zaznaczyć również trzeba, że "pomoc dolarowa" dla Austrii została ostatnio zmniejszona, wobec czego jej sytuacja dewizowa pogorszyła się. Ponieważ trudno liczyć na podwyższenie eksportu, jedynym rozwiązaniem problemu płatniczego dla Austrii staje się zdeprecjonowanie waluty.

W związku z tym przewidywana jest podróż do USA prezesa Austriackiego Banku Narodowego i Ministra Finansów, mająca na celu ustalenie nowego kursu szylinga w stosunku do \$ USA.

Sierpniowy obrachunek Austrii z EPU wykazuje nieoczekiwane wysokie saldo aktywne w wysokości \$ 8,4 mln. Przyczyną tego jest chwilowy znaczny wpływ dewiz, wynikających ze wzmożonego ruchu turystycznego. Ze względu jednak na przemijający charakter tych wpływów, spodziewać się należy, że wkrótce nastąpi powrót Austrii do normalnej pozycji dłużniczej.

P r o d u k c j a

W pokojowych gałęziach produkcji przemysłu austriackiego notuje się coraz większy zastój. Z dnia na dzień zwiększa się ilość przedsiębiorstw zmuszonych do skracania dnia pracy. W sierpniu b.r. zastosowały skrócony dzień pracy 134 przedsiębiorstwa, zatrudniające 16.000 robotników, w czym 93 fabryki włókiennicze, zatrudniające 12.000 robotników. W ostatnich tygodniach zamknięto jedną z największych fabryk włókienniczych w Reuthe /Tyrol/, przy czym resztę robotników, których zaczęto zwalniać już od maja b.r., wyrzucono na bruk. Zdaniem prasy demokratycznej, zamknięcie fabryk nastąpiło skutkiem "trudności w zbyciu", polegających na tym, że uzyskiwana cena sprzedaży wydała się kierownictwu fabryki za mało opłacalna.

Podobna sytuacja miała miejsce w okręgu Salzburga, gdzie zamknięto największą cegielnię z powodu "braku zbytu". Ilość cegieł, leżących na składzie fabryki, wynosi ponad jeden milion sztuk, gdyż budownictwo mieszkaniowe w Salzburgu kuroczy się. W wyniku zamknięcia fabryki znowu setki robotników znalazły się bez pracy.

Zwiększa produkcję jedynie przemysł metalurgiczny, pracujący na cele zbrojeniowe. W I półroczu b.r. produkcja żelaza i stali przedstawiała się następująco: Średnia

	<u>I półrocze miesięczna /w tonach/</u>		
	<u>1952</u>	<u>1951</u>	<u>1952 r.</u>
Żelazo surowe	605.490	87.453	100.915
Stal surowa	536.864	85.649	89.477
Wyroby walcowane	361.492	54.009	60.250
Stal w odlewach	12.570	1.737	2.095
Wyroby z żelaza prasowanego i kutego	19.211	2.345	3.202

W II półroczu bież. roku zapowiada się dalszy wzrost produkcji przemysłu metalowego. Jednocześnie władze amerykańskie wypompowują z Austrii surowce strategiczne, redukując zarazem produkcję gotowych wyrobów. Wydobyta w Styrii ruda żelazną przerabia się w fabrykach Zagłębia Ruhry. Wielkie zakłady przemysłowe Styrii i Górnej Austrii przestawia się na produkcję zbrojeniową dla amerykańskich wojsk okupacyjnych. Niedawno dziennik amerykański "New York Times" zamieścił zdjęcia huty stali w Donawitz, zaopatrując je w następujący napis: "Zakłady hutnicze w Donawitz pracują teraz pełną parą na potrzeby militarne".

Ceny i stopa życiowa

Ogólny wskaźnik cen detalicznych w Austrii wzrósł z 662 punktów w kwietniu b.r. do 670 punktów w lipcu /1938 r. = 100/. Wskaźnik cen detalicznych produktów spożywczych wynosił w czerwcu b.r. 668 punktów, w lipcu natomiast wzrósł do 689 punktów. Wskaźnik cen kawy, kakao i piwa wzrósł w tym samym okresie z 547 do 552 punktów.

Zdaniem Oesterreichische Volksstimme" - ten wzrost cen detalicznych jest skutkiem polityki gospodarczej, narzuconej Austrii przez USA i związanej z ogólną militaryzacją państwa.

Istotnie, w przyspieszonym tempie dokonuje się remilitaryzacji i refaszyzacji kraju. W Sitzenheimie i Walsie /w rejonie Salzburga/ tworzy się wielki amerykański obóz wojskowy. Dziesiątki rodzin chłopskich przepędzono z ich domostw i gruntów, aby zbudować koszary dla wojsk amerykańskich, składy amunicji, lotniska itp. Nawet reakcyjne gazety austriackie zmuszone są przyznać, że Salzburg i jego okolice przekształca się w "wielką bazę wojenną USA". Również w rejonie Untersbergu amerykańskie władze okupacyjne skonfiskowały niedawno ponad 400 ha ziemi, na której ma powstać poligon. W wysokogórskiej dolinie Lofere buduje się wielkie składy amunicji. W Górnej Austrii zakłada się sieć dróg strategicznych itd.

Te wszystkie poczynania odbijają się jak najdotkliwiej na stopie życiowej ludności. Wzrastające ceny i bezrobocie, zastój własnego przemysłu i zalewanie rynku towarami amerykańskimi - oto owoce wprzęgnięcia Austrii w plany wojenne USA.

FRANCJA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu dotychczasowych informacji o handlu zagranicznym Francji w I półroczu b.r. podajemy - wg. "BIKI" - obroty z najważniejszymi jej kontrahentami z właściwej zagranicy /w mlrd.fr.fr./:

	Import		Eksport	
	I półrocze			
	1951 r.	1952 r.	1951 r.	1952 r.
Ogółem	601,3	706,0	487,7	407,4
w tym:				
Szwajcaria	14,7	16,9	44,4	50,2
W. Brytania	26,3	29,7	75,1	45,6
Belgia-Luksemburg	32,6	34,1	46,6	37,9
Niemcy zachodnie	40,2	61,0	38,3	33,6
USA	82,7	104,5	45,9	28,6
Włochy	21,1	19,5	20,6	17,6
Holandia	12,2	16,5	33,0	13,0
Brzeczja	10,0	10,4	15,2	12,5

Egipt	14,6	9,1	12,3	9,2
Argentyna	20,5	9,0	13,8	9,2
Hiszpania	9,9	13,2	7,7	8,3
Syria i Liban	3,7	5,8	7,7	7,1

Najważniejszym dostawcą francuskim w I półroczu r.b. pozostały nadal Stany Zjednoczone, skąd import francuski ciągle wzrastał przy spadającym eksporcie w tym kierunku. Stąd też deficyt Francji w obrotach z obszarem dolarowym w okresie styczeń-czerwiec b.r. osiągnął 106,4 mlrd. fr.fr. Głównym importem towarów francuskich w omawianym okresie była Szwajcaria, której udział w eksporcie francuskim wyniósł 12%. Mimo, że Wielka Brytania zajmowała w I półroczu 1952 r. drugie miejsce w imporcie towarów francuskich, deficyt Francji w handlu z tym krajem osiągnął 15,9 mlrd. fr.fr., a z całym obszarem szterlingowym - 158 mlrd.fr.fr.

Obroty Francji z ważniejszymi jej koloniami w I półroczu b.r. przedstawiały się następująco /w mlrd. fr.fr./:

	Import		Eksport	
	I półrocze			
	1951 r.	1952 r.	1951 r.	1952 r.
Ogółem	166,2	187,4	249,0	318,3
w tym:				
Algier	48,5	60,4	76,2	91,6
Marokko	19,7	29,2	38,6	51,6
Franc.Afryka Zach.	35,0	36,7	36,0	40,5
Tunis	10,6	8,5	22,4	23,3
Madagaskar	11,2	9,4	13,6	14,0
Kamerun	7,2	7,1	9,2	10,5
Francuska Afryka Równikowa	6,9	8,3	7,5	9,0

Udział kolonii francuskich w eksporcie Francji w I półroczu b.r. wyniósł 33,7% wobec 21,6% w analogicznym okresie 1951 r.

Jak donosi "Neue Zürcher Zeitung", po raz pierwszy od marca 1951 r. obroty zagraniczne Francji zamknęły się w sierpniu b.r. nieznacznym saldem dodatnim w wysokości 1,5 mlrd. fr.fr., podczas gdy jeszcze w lipcu b.r. deficyt wynosił 13,4 mlrd. fr.fr., a w czerwcu b.r. - 26,9 mlrd.fr.fr. Jednakże to polepszenie się francuskiego bilansu handlu zagranicznego nie zostało spowodowane zwiększeniem eksportu, a było przede wszystkim wynikiem zmniejszonego wwozu na skutek wprowadzonych drastycznych ograniczeń importowych. W handlu z właściwą zagranicą w sierpniu b.r. miała Francja deficyt w wysokości 15,2 mlrd. fr.fr. wobec 30,6 mlrd. fr.fr. w lipcu i 39,3 mlrd. w czerwcu b.r.

Kształtowanie się francuskiego bilansu handlu zagranicznego /łączne obroty/ przedstawiało się następująco /w mlrd. fr.fr./:

	Import	Eksport	Saldo
1951 r. - I półr. +/	128,0	122,9	- 5,1
- II " +/	139,8	123,5	- 16,3

+/- średnia miesięczna

	Import	Eksport	Saldo
1952 r. - I półr. +/	148,9	120,9	- 28,0
lipiec	120,1	106,7	- 13,4
sierpień	103,5	105,0	+ 1,5

z tego z właściwą zagranicą:

1951 r. - I półr. +/	100,3	81,4	- 18,9
- II " +/	111,7	74,1	- 37,6
1952 r. - I półr. +/	117,7	67,9	- 49,8
lipiec	94,2	63,6	- 30,6
sierpień	80,3	65,1	- 15,2

Francuski import łączny, który z 141,9 mld.fr.fr. w czerwcu już w lipcu spadł do 120,1 mld. fr.fr., w sierpniu b.r. obniżył się aż do 103,5 mld.fr.fr.; import z właściwej zagranicy spadł w sierpniu do 80,3 mld.fr.fr. /wobec 94,2 mld.fr.fr. w lipcu/, a z własnego obszaru kolonialnego - do 23,2 /25,9/ mld.fr.fr.

Obok ograniczeń importowych, które głównie wpłynęły na wysokość wwozu sierpniowego, równie poważną rolę odegrał spadek cen importowanych surowców, który jednocześnie przyczynił się do polepszenia francuskich "terms of trade". Ogólny eksport Francji, który z 115 mld.fr.fr. w czerwcu 1952 r. spadł do 106,7 mld.fr.fr. w lipcu, osiągnął w sierpniu tylko 105 mld.fr.fr. Wywóz do właściwej zagranicy wzrósł w sierpniu do 65,1 mld.fr.fr. wobec 63,6 mld.fr.fr. w lipcu, jednocześnie jednak spadł w tym czasie eksport do własnego obszaru kolonialnego do 39,9 /43,1/ mld.fr.fr.

Łączny import Francji w ciągu pierwszych 8 miesięcy b.r. osiągnął 1.117 mld.fr.fr. wobec 1.038,3 mld.fr.fr. w analogicznym okresie 1951 r., eksport zaś - 937,3 mld.fr.fr. wobec 964,3 mld.fr.fr., wskutek czego deficyt bilansu handlowego w tym okresie wyniósł 179,7 mld.fr.fr. w porównaniu z 74 mld.fr.fr. r.ub. Obroty z właściwą zagranicą w omawianym okresie wykazały wzrost importu do 880,5 /822,6/ mld.fr.fr., spadek eksportu do 536,1 /629,7/ mld.fr.fr., w wyniku czego powstał deficyt w wysokości 344,4 /193/ mld. fr.fr.

Struktura walutowa francuskiego handlu zagranicznego z właściwą zagranicą w ciągu pierwszych 8 miesięcy b.r. w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku przedstawiała się następująco /w mln.fr.fr./:

	Import		Eksport	
	1952r.	1951 r.	1952 r.	1951 r.
Kraje obszaru dolarowego	178.600	143.273	52.083	78.261
" " szterling.	306.049	318.249	104.924	145.436
Inne	395.895	361.123	379.105	405.980
Ogółem	880.544	822.645	536.112	629.677

+/ średnia miesięczna

F i n a n s e

Zgodnie z doniesieniem pisma "Journal Officiel", ogólne zadłużenie państwowe Francji wzrosło w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca b.r. z 4.286.638 mln.fr.fr. do 4.553.342 mln. fr.fr., przy czym zadłużenie wewnętrzne wzrosło z 3.032.228 mln. fr.fr. do 3.285.157 mln.fr.fr., a dług wobec zagranicy podniósł się z 1.254.440 mln. do 1.268.185 mln.fr.fr.

Jednocześnie wzrasta nadal we Francji inflacja. Ilość banknotów, znajdujących się w obiegu, osiągnęła w dniu 4-ym września b.r. cyfrę 2.002.510 mln.fr.fr. Według danych Banku Francji, jedynie w okresie od 28 sierpnia do 4 września b.r. ilość banknotów w obiegu zwiększyła się o 32.957 mln.fr.fr.

Przy pogarszającej się sytuacji finansowej kraju, rząd francuski stoi wobec nader kłopotliwego problemu przygotowania preliminarza budżetowego na rok 1953. Kontynuowany bowiem przez Pinay'a, a wzmożony wyścig zbrojeń powoduje poważne trudności finansowe, które w konsekwencji ujemnie odbijają się na asygnowaniach na cele zdrowotne, oświatę i przemysł cywilny. Ostatnio powołana została do życia specjalna komisja, w skład której wchodzi Pinay, wicepremier i dwóch ministrów, która ma za zadanie obcięcie wydatków na cele cywilne. Nawet agencja "France Presse" określiła ją dosadnym mianem "komitetu topora".

P r o d u k c j a

Zgodnie z doniesieniem biuletynu informacyjnego francuskiego ministerstwa pracy, we Francji ciągle spada produkcja towarów przemysłu cywilnego, m.in. galanterii żelaznej, przedmiotów gospodarstwa domowego, motocykli, zegarków, sprzętu rolniczego i elektrotechnicznego itd. W zakładach grupy Peugeot /departament Górnej Saony/ i w walcowniach okręgu Franche-Comte zamierza się zwolnić 3.000 ludzi lub skrócić im dzień pracy. W tymże okręgu wielkie przedsiębiorstwa, produkujące kotły, sprzęt mechaniczny i inne wyposażenie dla celów zbrojeniowych, wykorzystują w pełni swą moc wytwórczą. W zakładach "Viscosc Française" z ogólnej liczby 1.160 robotników przy końcu sierpnia b.r. pozostało tylko 643 osoby. Krytycznie przedstawia się również ostatnio sytuacja we francuskim przemyśle włókienniczym, gdzie 70% robotników - z ogólnej ilości 500.000 - jest obecnie bez pracy lub pracuje w skróconym wymiarze godzin. Zgodnie z ostatnim komunikatem stowarzyszenia przedsiębiorców przemysłu tekstylnego Francji, tylko 32% zakładów włókienniczych pracuje 40 godzin w ciągu tygodnia, 23% - od 25 do 40 godz., 40% - poniżej 35 godzin, a 5% zostało w ogóle unieruchomione.

S t o p a z y c i o w a

Mimo usiłowań rządu Pinay'a osiągnięcia stabilizacji cen, artykuły spożywcze w ciągu sierpnia b.r. podrożały ponownie, co wpłynęło na wzrost wskaźnika cen hurtowych i wskaźnika kosztów utrzymania. Wskaźnik cen hurtowych /1949 r. = 100/ osiągnął miesiąc temu 144 wobec 143,5 w lipcu. Wzrost ten

powstał wskutek wyżki cen artykułów spożywczych do 134,1 wobec 131,5 w lipcu b.r.

Wskaźnik kosztów utrzymania przeciętnej rodziny w Paryżu wzrósł w ciągu sierpnia w porównaniu z lipcem b.r. jeszcze silniej niż wskaźnik cen hurtowych, bo o 2 punkty do 144,8 wobec 142,8 w lipcu. Na jego ukształtowanie się wpłynęło wyłącznie podrożenie artykułów spożywczych do 139,6 wobec 136 w lipcu, co obrazuje poniższe zestawienie /1949 = 100/:

	<u>lipiec</u>	<u>sierpień</u>
Wskaźnik ogólny	142,8	144,8
artykuły spożywcze	136,0	139,6
opak i oświetlenie	171,5	171,5
towary przemysłowe powszechnego użytku	130,9	130,4
usługi	177,0	177,0
inne	-	143,5

Prasa paryska w dalszym ciągu poddaje krytyce politykę cen rządu Pinay a. Z wypowiedzi jej wynika, że osławiony "eksperyment Pinay a", mający na celu zniżkę cen, okazał się bluffem i w rzeczywistości przyczynił się tylko do wzbogacenia spekulantów. Obietnice rządu co do definitywnego ukrócenia "machinacji pieniężnych" i podjęcia "radykałnych kroków", mających na celu obniżkę cen, nie wywołują już entuzjazmu nawet reakcyjnej prasy francuskiej. Między innymi pismo "Franc Ti-reur" oświadcza, że wszystko to "jest raczej piękną obietnicą na przyszłość, mającą na celu odwrócenie uwagi publicznej od aktualnego problemu płac". Dziennik "Populaire de Paris" uskarża się, że rząd nie usuwa "istotnych przyczyn i ludzi winnych powstania drożyzny" i że "pośrednikom pozostawia się całkowitą swobodę działania".

W kołach prasowych Paryża stwierdza się, że afiszowanie się Pinay a programem "zniżki cen" ma na celu uniknięcie podwyższenia zagwarantowanego minimum płacy. W ciągu bowiem bieżącego roku ceny - nawet według oficjalnych danych - wzrosły o 15%, przy czym - zgodnie z ustawą o zagwarantowanym minimum płac, już przy 5% wyższości cen powinny również wzrosnąć płace. Jednakże do tego czasu płace są zamrożone i całą troską rządu jest niedopuszczenie do ich podwyższenia.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Wartość ogólnego importu Niemiec zachodnich w lipcu b.r. wyniosła 1233 mln. DM, eksport zaś - 1489 mln. DM. Import zwiększył się o 115 mln. DM w porównaniu z miesiącem poprzednim, eksport zaś - o 110 mln. DM. Saldo aktywne wynosiło 255 mln. DM. Przywóz środków żywnościowych spadł w porównaniu z miesiącem poprzednim z 492 mln. DM do 412,4 tj. o 4%, natomiast import wszelkich fabrykatów i półfabrykatów wzrósł z 320,5 mln. DM do 322,3 mln., tj. o 18%.

Import środków żywnościowych składał się w omawianym okresie czasu z pozycji takich, jak pszenica z Kanady, żyto z Turcji i Kanady, makuchy z Belgii, olej kokosowy z Holandii, sery z Danii, owoce i jarzyny z Holandii, kukurydza z Jugosławii, ryż z Włoch, trzcina cukrowa z Kuby, kakao ze Złotego Wybrzeża, pomarańcze z Włoch i Hiszpanii. W ramach importu surowców przemysłowych sprowadzono w lipcu b.r. węgiel ze Stanów Zjednoczonych, drewno z Finlandii i Szwecji, rudę żelazną ze Szwecji i Kanady, rudę miedzi z Cypru oraz siemię lniane, skóry i skórki futrzane. Przywóz wyrobów gotowych pozostał na tym samym poziomie co w miesiącu poprzednim, natomiast półfabrykatów wzrósł o 21%.

2/3 łącznego eksportu niemieckiego w lipcu przypada na wyroby gotowe /1126 mln.DM w porównaniu z 1052,6 w miesiącu poprzednim/. Wzrósł eksport silników i obrabiarek, produktów elektrotechnicznych i farmaceutycznych, maszyn rolniczych, rur stalowych i statków. Wymóz natomiast surowców i półfabrykatów zmalał. Eksport artykułów żywnościowych wynosił w lipcu 41,4 DM w porównaniu z 24,8 DM w czerwcu.

Import ze strefy dolarowej wynosił w lipcu 262 mln.DM w porównaniu z 232,9 w czerwcu, zaś z krajów należących do EPU /głównie Holandii, Belgii i Luksemburga, Norwegii i W. Brytanii/ - 812,9 mln.DM w porównaniu z 722 w czerwcu. Eksport do strefy dolarowej wzrósł w porównaniu z miesiącem poprzednim o 12 mln.DM do 136,6 mln., zaś do krajów EPU - o 57 mln.DM do 1077,9 mln. Wzrósł eksport do Szwajcarii, Holandii, Belgii-Luksemburga, Francji, Brazylii i Jugosławii, zaś dostawy do strefy szterlingowej /Wielka Brytania/ zmalały. Handel niemiecki ze strefą szterlingową wykazywał w czerwcu b.r. saldo aktywne w wysokości 28,7 mln.DM, w lipcu jednak bilans ten został wyrównany. W obrotach ze strefą dolarową import w stosunku do eksportu przedstawiał się w lipcu b.r. jak 2:1.

Globalne dane, dotyczące handlu zagranicznego Niemiec w sierpniu b.r. przedstawiają się następująco: import zmalał w porównaniu z lipcem o 3% /z 1235 mln.DM do 1193 mln.DM/, eksport zaś spadł o 10% /z 1489 mln.DM do 1347/. Tym samym dodatnie saldo bilansu handlowego, wynoszące w miesiącu poprzednim 254 mln.DM, zmniejszyło się w sierpniu do 154 mln.DM. Import obejmował w pierwszym rzędzie węgiel, tłuszcze jadalne, drewno i celulozę. Spadek eksportu dotyczył głównie maszyn, blachy żelaznej, rur stalowych, aparatury elektrycznej, obrabiarek oraz instrumentów optycznych i precyzyjnych.

Kształtowanie się handlu zagranicznego Niemiec zachodnich w I półroczu oraz w lipcu b.r. w porównaniu z poprzednimi okresami ilustrują następujące cyfry /w mln.DM/:

	Import	Eksport	Saldo
Srednia miesięczna 1950 r.	948	697	- 251
" " 1951 r.	1227	1215	- 12
1951 r. - I kwart.	3720	2985	- 735
" -II "	3199	3544	+ 354
" -III "	3977	4040	+ 63
" -IV "	3830	4008	+ 178

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>	<u>Saldo</u>
1952 r. - I kwartał	4322	3963	- 359
" - II "	3571	4090	+ 519
" - lipiec	1235	1489	+ 254

Na rynkach Europy zachodniej daje się zauważyć zaostrzająca się ciągle walka konkurencyjna między Niemcami zachodnimi i innymi krajami, jak: Wielka Brytania, Szwecja, Belgia, Holandia. Prasa handlowa Wielkiej Brytanii coraz bardziej uskarża się na konkurencję niemiecką na rynkach opanowanych przedtem prawie wyłącznie przez eksport brytyjski. Wielka Brytania zaczyna odczuwać konkurencję niemiecką zarówno w krajach europejskich /Holandia, Belgia, Francja, Szwecja, Szwajcaria/ jak i w krajach Ameryki Południowej, Bliskiego Wschodu, a nawet w dominiach brytyjskich. Np. eksport niemiecki do Kanady wzrósł między 1950 a 1951 r. o 132%, wywóz Wielkiej Brytanii do Ameryki Południowej wzrósł w tym samym okresie czasu o 6%, a eksport niemiecki - o 20%. W krajach Bliskiego Wschodu, uprzednio zaopatrywanych przez Wielką Brytanię, coraz bardziej wzrastają wpływy niemieckie. Eksport niemiecki do Turcji, Egiptu, Iraku, Iranu, Izraela, Syrii i Libanu w okresie między 1949 a 1951 r. wzrósł o 634%, przy czym uległa również zmianie struktura eksportu niemieckiego w tym kierunku, mianowicie zamiast dostarczonych uprzednio głównie artykułów włókienniczych, Niemcy wywożą obecnie maszyny, samochody i artykuły elektrotechniczne, których eksport wzrósł w tym okresie czasu o 1334%, 1052% i 1639%-odpowiednio.

Z drugiej jednak strony, panująca w krajach imperialistycznych tendencja powiększania zbrojeń ogranicza możliwość wymiany towarowej między nimi, na skutek równoległego stosowania polityki ograniczania importu i zwiększania eksportu. I tak - niemiecki przemysł metalurgiczny natrafia na wzrastającą konkurencję firm belgijskich, szwedzkich, angielskich i japońskich. Możliwości rozwojowe eksportu niemieckiego są w znacznym stopniu hamowane przez ograniczenia importowe, stosowane przez Wielką Brytanię i Australię, jak również wzrastającą konkurencję przemysłów pokrewnych innych państw, np. rowery oferowane przez Wielką Brytanię, Belgię, Francję, Włochy i Japonię są o 20% tańsze od rowerów niemieckich. Przemysł drobnych wyrobów metalowych, meblarskich, artykułów gospodarstwa domowego ma również do zwalczania coraz groźniejszą konkurencję wspomnianych państw. Jednocześnie przemysł niemiecki odczuwa skutki "ofensywy eksportowej", kierowanej przez USA na rynki europejskie. Rozszerzenie zaś eksportu Stanów Zjednoczonych oznacza jednak w obecnych warunkach gospodarczych ograniczenie możliwości eksportowych ich satelitów, a więc i Niemiec zachodnich. W zrozumieniu tego stanu rzeczy wyraża się dziennik zachodnio-niemiecki "Industriekurier" w następujących słowach: "W handlu z ZSRR i krajami demokracji ludowej leży dla nas szereg możliwości korzystnych transakcji, które nie tylko ułatwiłyby nam obecną sytuację dewizową, ale również wpłynęłyby dodatnio na ustabilizowanie się naszych obrotów handlowych." Ulegając wpływom amerykańskim, Niemcy zachodnie, w przeciwieństwie zresztą do szeregu innych krajów Europy zachodniej, które zrozumiały ekonomiczną potrzebę handlu ze Wschodem - ograniczyły znacznie swoją wymianę towarową z krajami Europy

Wschodniej i tak: import niemiecki z tych krajów spadł z 4,5% ogólnej wartości importu w r.1949 do 1,6% w r.1951, eksport zaś w tym samym okresie spadł z 4% do 1,6%. W prasie zachodnio-niemieckiej coraz częściej spotykamy wypowiedzi, świadczące o utrwalającym się w niemieckich kołach handlowych przekonaniu, iż handel ze Wschodem dałby Niemcom wielkie możliwości ożywienia gospodarki dla celów pokojowych i korzystnego kształtowania się gospodarki dewizowej. Istnieją np. możliwości ożywienia wymiany ze Związkiem Radzieckim, przy czym Niemcy mogłyby dostarczać do ZSRR artykuły elektrotechniczne, wyposażenie dla przemysłu metalurgicznego, kompresory, pompy, wyroby walcowane itd. w zamian za radzieckie zboże, drewno, rudy manganu i chromu. Również wymiana handlowa z Chinami i innymi krajami demokracji ludowej stwarza wzajemne korzyści dla obu stron. Tegoroczne Targi Lipskie były doskonałym przeglądem możliwości ożywienia handlu między Niemcami zachodnimi i Wschodem. Już w czasie Targów przeprowadzone liczne rozmowy kupców zachodnio-niemieckich z przedstawicielami handlu zagranicznego krajów demokracji ludowej świadczą o rosnącym w handlowych kołach zachodnio-niemieckich zainteresowaniu w handlu ze Wschodem. Zainteresowanie to przejawia się zresztą już w zawartych ostatnio transakcjach. Np. po raz pierwszy od zakończenia wojny Niemcy zakupiły w Związku Radzieckim 16.000 ton pszenicy, która ma być dostarczona we wrześniu i październiku po cenie \$ 105 za tonę cif Hamburg. Między Czechosłowacją a Niemcami zachodnimi zawarta została nowa umowa węglowa, na podstawie której CSR dostarczy Niemcom zachodnim 560.000 ton węgla brunatnego. Czas trwania umowy przewidziany jest do 31 marca 1953 r. O dążeniu do pogłębienia wymiany między Niemcami zachodnimi i Niemiecką Republiką Demokratyczną świadczy fakt, że pod naciskiem zainteresowanych w tej wymianie kupców zachodnio-niemieckich wznowiono działalność Biura dla Handlu Między Niemcami zachodnimi i N.R.D., znajdującego się we Frankfurcie nad Menem, a zamkniętego na rozkaz USA, w których interesie leży niedopuszczenie do rozwoju dobrosąsiedzkich gospodarczych stosunków między Zachodem i Wschodem.

F i n a n s e

Dodatnie saldo Niemiec zachodnich w stosunku do Europejskiej Unii Płatniczej, które zwiększało się od szeregu miesięcy w bież. roku, ostatnio zaczyna ulegać zmniejszeniu. Kształtowanie się należności niemieckich w EPU obrazuje następująca tabela /w mln.\$/:

1950 r. -	II półrocze	-	356,7
1951 r. -	I "	+	83,9
" -	II "	+	316,1
1952 r. -	I "	+	267,8
" -	lipiec	+	57,7
" -	sierpień	+	37,0

Zdaniem "Neue Zürcher Zeitung" - tendencja do zmniejszenia się dodatniego salda niemieckiego będzie pogłębiała się w najbliższych miesiącach ze względu na konieczność rozluźnienia przez Niemcy bardzo zastrzeżonych ograniczeń importowych.

Z drugiej strony bardzo ujemnie na gospodarkę finansową Niemiec wpływają coraz częściej powtarzające się wypadki niewypłacalności ze strony krajów, będących odbiorcami towarów niemieckich. Obok Brazylii, która w ogóle nie jest w stanie uregulować swych należności za towary zachodnio-niemieckie, pojawiły się ostatnio trudności finansowe na odcinku obrotu z Turcją i Nową Zelandią. W Turcji od szeregu miesięcy należność eksporterów niemieckich za dostarczone towary została zamrożona, a Nowa Zelandia oświadczyła ostatnio, że swoje zobowiązanie płatnicze w stosunku do Niemiec będzie mogła pokryć na skutek trudności dewizowych, dopiero w następnym roku. W rezultacie szereg firm zachodnio-niemieckich popadło w trudności finansowe.

Produkcja

Wzrastającą w Niemczech zachodnich pod naciskiem amerykańskim tendencję do remilitaryzacji obrazuje najlepiej stały wzrost gałęzi przemysłu, służących celom militarnym. Np. niemiecka produkcja stali wynosi obecnie 16,2 mln. ton w stosunku rocznym z tym, że w sierpniu b.r. wprowadzono wyprodukowano 1,35 mln. ton stali, ale w lipcu nawet 1,38 ton. Produkcja surowki przekroczyła poziom z poprzedniego miesiąca, osiągając cyfrę 1,11 mln. ton. Wzrasta również produkcja ropy naftowej, która w sierpniu b.r. wynosiła 154,536 ton. Rezerwy ropy naftowej Niemiec zachodnich ocenia się na około 40 mln. ton, jak wynika z ostatnich obliczeń Związkowego Urzędu Badań Geologicznych. Tym samym Niemcy zajmowałyby 16 miejsce między krajami produkującymi ropę naftową. Produkcja samochodów w sierpniu b.r. osiągnęła 24.720 sztuk, co stanowi o 2.000 sztuk więcej niż w lipcu /lecz o 700 sztuk więcej niż w maju/.

S Z W A J C A R I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Szwajcarski handel zagraniczny w lipcu 1952 r. kształtował się następująco /w mln. fr. szwajc./:

	czerwiec		lipiec	
	1951 r.	1952 r.	1951 r.	1952 r.
Import	521,4	405,6	465,3	442,1
Eksport	401,4	350,4	390,4	408,6

Najważniejszymi krajami - kontrahentami Szwajcarii w lipcu b.r. były:

	/w mln. fr. szwajc./	
	Import	Eksport
Niemcy zachodnie	80,4	39,4
USA	70,0	66,5
Francja	44,4	27,9
Włochy	35,2	34,1
Belgia	24,7	21,4

Holandia	22,4	10,9
Wielka Brytania	30,3	17,3
Kanada	18,2	7,0
Austria	7,9	8,3
Szwecja	6,0	11,1
Brazylia	3,5	13,0

W okresie 7 miesięcy b.r. import szwajcarski wyniósł /w mln.fr.szw./ - 3.173,4 w porównaniu z 3.604,8 w analogicznym okresie 1951 r., eksport zaś - 2.659,3 i 2.635,2 fr.szw. - odpowiednio. Ujemne saldo bilansu handlowego Szwajcarii w okresie styczeń - lipiec 1952 r. wyniosło 514,1 mln.fr.szw.

Wyniki szwajcarskiego handlu zagranicznego w sierpniu 1952 r. kształtowały się następująco /cyfry w nawiasach dotyczą analogicznego okresu ub.roku/: import spadł w porównaniu z poprzednim miesiącem o 59,2 do 382,9 mln.fr.szw. /441,4 mln./, eksport zaś o 86,0 do 322,6 mln. fr.szw./348,2/.

Kształtowanie się bilansu handlowego Szwajcarii ilustrują poniższe dane:

	Import w wagonach 10-tonowych	Wartość w mln.fr.	Eksport w wagonach 10-ton.	Wartość w mln.fr.	Saldo ujemne w mln.fr.	Wartość eksportu w % war- tości importu
sierpień 1951 r.	89.472	441,4	4.955	348,2	93,2	78,9
lipiec 1952 r.	91.176	442,1	4.643	408,6	33,5	92,4
sierpień 1952 r.	77.973	382,9	4.956	322,6	60,3	84,3
stycz.-sierp.1951.	673.631	4046,7	41.693	2983,8	1062,9	73,7
stycz.-sierp.1952.	626.766	3556,1	39.094	2982,1	574,0	83,9

Spadek importu w sierpniu w porównaniu z lipcem w r.1952, który zwykle następuje w tym okresie roku, jest tym silniejszy, że cyfry lipcowe w porównaniu z czerwcem nie tylko nie wykazały spadku, lecz przeciwnie - wzrost o 10%. Obecny spadek dotyczy przede wszystkim cukru, pszenicy i świeżych warzyw oraz węgla, żelaza, drewna budowlanego i użytkowego, w dziedzinie zaś wyrobów gotowych - pojazdów mechanicznych i maszyn. Zwiększył się przy tym import paliw płynnych. W przeciwieństwie do surowców i wyrobów gotowych, import artykułów spożywczych, używek i pász jest o 17% wyższy niż w roku ubiegłym.

Poniższe dane obrazują pewne szczegóły działalności eksportowej głównych gałęzi przemysłowych w lipcu i sierpniu b.r.:

	Wskaźnik eksportu lipiec-sierpień 1952 r. w mln.franków		Wskaźnik ilościowy eksportu /1938 = 100/ przełębna miesięczna lipiec-sierpień 1951 r. 1952 r.		
	1	2	3	4	5
przędza baweł.	2,5	2,1	80	42	34
tkaniny "	7,2	7,2	83	56	57
hafty, koronki	7,0	6,9	99	101	94
przędza sztucz- no-jedwabna	4,8	5,2	163	173	200
tkaniny z jedwa- biu natural.i sztucznego	6,6	6,7	219	166	150

	1	2	3	4	5
wstążki z jedwabiu naturalnego i sztucznego	0,7	0,7	109	91	80
przędza czesankowa	1,6	11,0	152	327	224
tkaniny wełniane	1,7	1,7	258	363	369
wyroby dziane i konfekcja	2,8	3,3	200	165	186
przemysł kapeluszniczy	0,7	1,4	136	43	86
przemysł obuwniczy w 1000 par	41,0	68,8 //	70	34	65
w mln.fr.	1,3	2,5 //			
wyroby z aluminium	5,8	5,5	62	62	58
maszyny	93,8	69,6	176	203	152
zegarki w 1000 szt.	3147,9	1683,4 //	193	202	108
w mln.fr.	102,1	51,9 //			
instrumenty i aparaty	29,3	24,9	300	308	297
przemysł chemiczny i farmaceutyczny:					
farmaceutyki	20,6	22,8	362	265	295
kosmetyki	2,3	1,5	183	132	108
chemikalia przemysł.	7,4	6,3	407	230	210
barwniki anilinowe i inne	11,4	10,9	174	96	92
Artykuły spożywcze:					
ser	9,5	10,8	91	99	110
mleko skondensowane	0,5	0,6	40	72	87
czekolada	1,5	2,0	487	432	639

Jak wynika z powyższych danych, eksport najważniejszych gałęzi przemysłu szwajcarskiego włókienniczego w porównaniu z lipcem był dość ustabilizowany. Zwiększył się nawet eksport wyrobów konfekcyjnych i przędzy sztuczno-jedwabnej, zmniejszył się zaś wywóz przędzy czesankowej i bawełnianej. Znaczny wzrost wykazuje eksport przemysłu kapeluszniczego i obuwniczego, co miało charakter sezonowy. Bardzo wielką obniżkę zanotował eksport przemysłu metalowego, w szczególności zaś eksport zegarków. Pogorszyła się sytuacja w eksporcie przemysłu chemicznego i farmaceutycznego, natomiast pewnej wyższe uległ eksport artykułów spożywczych.

Wymiana towarowa Szwajcarii z poszczególnymi krajami kształtowała się w sposób następujący:

	Import				Eksport			
	Lipiec-sierpień 1952 r.		Udział % -owy w ogólnej im- porcie		Lipiec - sierpień 1952 r.		Udział % -owy w ogólnej eksporcie	
	w mln. frank.		1938 r.	VIII. 52 r.	w mln. franków		1938 r.	VIII. 1952.
Niemcy zachodnie	80,4	72,5	23,2	18,9	39,4	35,7	15,7	11,1
Austria	7,9	6,2	2,1	1,6	0,3	7,0	2,3	2,4
Francja	44,4	37,3	14,3	9,7	27,9	23,7	9,2	7,3
Włochy	35,2	27,3	7,3	7,1	34,1	26,5	6,9	8,2
Belgia-Luksemburg	24,7	18,6	4,3	4,9	21,4	18,2	3,2	5,6
Holandia	22,4	24,1	3,5	6,3	10,9	10,9	4,7	3,4
Wielka Brytania	30,3	27,3	5,9	7,3	17,3	15,0	11,2	4,6
Hiszpania	3,3	1,9	0,3	0,5	10,5	5,4	0,4	1,7
Dania	2,6	2,1	0,9	0,5	6,2	5,4	1,4	1,7
Szwecja	6,0	9,1	1,2	2,4	11,1	10,8	3,1	3,3
Finlandia	11,5	3,7	0,2	1,0	2,8	2,9	1,0	0,9
Czechosłowacja	3,8	3,0	3,6	0,8	5,2	3,4	3,3	1,1
Egipt	5,0	5,7	1,6	1,5	3,4	3,6	1,1	1,1
Indie	1,9	0,7	1,4	0,2	5,5	6,2	1,8	1,9
Indonezja	1,7	1,2	0,8	0,3	2,8	4,9	1,0	1,5
Kanada	18,2	21,3	1,5	5,5	7,0	6,2	1,1	1,9
U.S.A.	70,0	56,6	7,8	14,8	66,5	49,4	6,9	13,3
Brazylia	3,5	2,8	0,7	0,7	13,0	9,6	1,3	3,0

Spadek importu w sierpniu w porównaniu z lipcem dotyczy w pierwszym rzędzie obrotów z krajami europejskimi, przy czym na kraje sąsiadujące przypada 60% tego spadku. Godny uwagi jest również spadek importu z Finlandii, której dostawy spadły do 1/3 w stosunku do ostatniego miesiąca. Zmniejszenie to dotyczy przede wszystkim papierówki. Również import z USA znacznie spadł, szczególnie jeśli chodzi o przenicę, miedź surową i samochody/sezonowość/. W przeciwieństwie do tego import z Kanady wzrósł znacznie.

Spadek eksportu przypada mniej więcej w jednakowej mierze na Europę i kraje zamorskie. W obrotach zamorskich dotyczy to w pierwszym rzędzie zegarków. Wśród krajów europejskich największy spadek zaznaczył się w eksporcie do Włoch, zmniejszyły się również dostawy do Niemiec zachodnich, Francji, Belgii, Luksemburga i Hiszpanii.

Agencja "Agefi" donosi, że trudności, na jakie natrafiają eksporterzy szwajcarscy, spowodowane są nie tylko brakiem dewiz w krajach importujących, lecz również stosowaną przez nie polityką protekcyjnistyczną, która prowadzi do ustanawiania wysokich celi importowych. W Szwajcarii zresztą również coraz częściej słyszy się o konieczności rewizji ogólnej taryfy celnej i podjęcia kroków dla ochrony interesów przemysłu szwajcarskiego. Do zwolenników tego należą przede wszystkim przedstawiciele przemysłu włókienniczego, konfekcyjnego i skórzanego. Według doniesień prasy, zagadnienie to jest rozpatrywane przez prywatne organizacje gospodarcze, które przygotowują wnioski dla szwajcarskiej Rady Związkowej.

Finanse

W ciągu ostatnich lat obserwuje się w Szwajcarii stały wzrost obiegu banknotów, co ilustruje poniższa tabela:

	Obieg banknotów w mln.fr.szwajc. <u>na koniec maja</u>	Stan zapasów złota w mln.fr.szw. <u>na koniec maja</u>	
		Ogółem - w tym Bank Narodowy	
1947 r.	3908	6128	5037
1948 r.	4158	5846	5672
1949 r.	4279	6197	6037
1950 r.	4243	6714	6239
1951 r.	4398	6309	6031
1952 r.	4574	6100	5822

Koszty utrzymania

Wskaźnik kosztów utrzymania w Szwajcarii wyniósł przy końcu sierpnia b.r. 171,3 /w sierpniu 1939 = 100/ w porównaniu ze 170,9 przy końcu poprzedniego miesiąca; stanowi to zwyżkę o 0,2%, związaną ze zwyżką cen niektórych towarów i usług oraz z sezonową zwyżką artykułów spożywczych.

Europejska Unia Płatnicza

Według Neue Zürcher Zeitung, szwajcarskie rozliczenia sierpniowe w EPU zamknęły się dodatnim saldem w wysokości 12,3 mln.£ /53,6 mln.fr./ w porównaniu z £ 5,4 mln. /23,7 mln. franków/ na koniec lipca.

W I E L K A B R Y T A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu dotychczasowych naszych informacji o handlu zagranicznym Wielkiej Brytanii do lipca włącznie, podajemy za pismem "Records & Statistics" strukturę walutową i towarową brytyjskich obrotów w powyższym okresie.

Struktura walutowa handlu zagranicznego Wielkiej Brytanii - średnia miesięczna w £ mln. - przedstawia się następująco:

	Import			Eksport i reeksport			Nadwyżka importu nad eksportem	
	1951	1952		1951	1952		1951	styczeń - -lipiec 1952 r.
		I półr.	lipiec		I półr.	lipiec		
Ogółem obazar niesztterlingowy	209,5	197,3	177,2	114,7	122,2	121,5	94,7	72,2
w tym:								
obazar dolarowy	64,7	70,2	67,9	28,8	29,8	31,8	36,8	39,8
Obazar szterlingowy	116,7	119,7	112,3	110,8	116,4	99,2	58,9	4,7
O g ó ł e m	326,2	317,0	290,0	225,5	238,6	220,7	153,6	76,9

Struktura towarowa eksportu brytyjskiego - średnia miesięczna w mln. funtów:

	Obazar szterlingowy			Obazar niesztterlingowy		
	1951	1952		1951	1952	
		I półr.	lipiec		I półr.	lipiec
Żywność, napoje i tytoń	6,4	6,7	6,6	7,0	6,5	7,4
Surowe	1,1	1,1	1,2	6,8	7,9	8,3
Wyroby gotowe:						
metale i maszyny	52,7	61,4	53,5	50,0	57,5	58,2
tekstylia	24,7	19,1	14,7	20,2	15,5	14,6
inne	22,0	24,7	19,5	19,8	20,5	19,5
Ogólny eksport *)	109,4	115,2	98,1	105,6	109,2	109,7
Reeksport	1,4	1,2	1,1	9,1	13,0	11,8

Struktura towarowa importu brytyjskiego - średnia miesięczna w mln. funtów:

	Obazar szterlingowy			Obazar niesztterlingowy		
	1951	1952		1951	1952	
		I półr.	lipiec		I półr.	lipiec
Żywność, napoje i tytoń	39,2	44,0	46,8	69,0	67,4	60,7
Surowe	61,1	61,9	54,5	81,8	66,5	54,0
Wyroby gotowe:						
metale i maszyny	6,1	6,2	6,0	16,0	30,4	36,5
inne wyroby gotowe	9,5	6,8	4,8	42,1	32,5	25,5
Ogólny import *)	116,7	119,7	112,3	209,5	197,3	177,2

+/ Łącznie ze zwierzętami hodowlanymi i przesyłkami pocztowymi. Jak stwierdza szwajcarskie pismo "Wirtschaftliche Mitteilungen", brytyjską politykę finansową i handlową cechuje w chwili obecnej gra na zwłokę: czeka się na wyniki wyborów prezydenta w U.S.A. i próbuje się w międzyczasie znaleźć tymczasowe wyjście w ramach wspólnych obrad Commonwealth u. Obecnie toczy się w Ministerstwie Skarbu w Londynie konferencja około 50 ekspertów Commonwealth u, których zadaniem jest "przygotowanie gruntu" dla listopadowych rozmów premierów Commonwealth u. Reuter informuje, że poszczególne rządy, które wysłały swych przedstawicieli do Londynu, wyrazić miały zgodę na dyskutowanie zarówno zagadnień zagranicznych, jak i wewnętrznych. Obradujący eksperci Commonwealth u postanowili utworzyć na razie trzy komitety, a to

do spraw rozwoju gospodarczego obrotu surowcami szterlingowymi i wymienialności funta szterlinga na dolary. Są te trzy zasadnicze zagadnienia, które są źródłem poważnych sprzeczności interesów pomiędzy W. Brytanią a jej krajami zależnymi.

Dzisiaj już jest jasne - podkreśla cytowane pismo szwajcarskie - że obrady Commonwealth u w styczniu bież. roku nie dały w praktyce żadnych pozytywnych wyników. Eksport brytyjski stoi nadal w obliczu wzrastającej na rynku światowym konkurencji Niemiec zachodnich i Japonii, wypierającej Brytyjczyków nawet z najbardziej typowych ich rynków zbytu, jak np. Kenia.

Omawiając pogarszającą się sytuację handlu zagranicznego Wielkiej Brytanii, dziennik "Prawda" stwierdza, że każdy dzień przynosi nowe fakty, świadczące, iż popierana przez koła rządzące Anglii i zmierzająca do odrodzenia niemieckiego imperializmu polityka amerykańska coraz bardziej zwraca się swym ostrzem przeciwko Anglii. Kapitałiści amerykańscy, którzy ściśle związali się z kapitalistami marionetkowej republiki bońskiej, wykorzystują kontrolowane przez siebie monopole niemieckie do ataku na pozycje ekonomiczne angielskich konkurentów. Angielska gazeta burżuazyjna "Sunday Times" stwierdza melancholijnie, że Anglia znów poczuła na sobie "mroźne technienie odrodzonej konkurencji niemieckiej i japońskiej".

Monopole zachodnio-niemieckie, popierane i kontrolowane przez kapitał amerykański, wypierają kapitalistów angielskich z rynków światowych. Według oficjalnych danych, w latach 1949-1951 eksport zachodnio-niemiecki wzrósł o 209%, podczas gdy eksport angielski - jedynie o 10,6%. "W handlu europejskim - stwierdza "Financial Times" - Niemcy zachodnie zdystansowały już Anglię; rynek europejski pochłania obecnie około 70% zachodnio-niemieckiego eksportu." Niemcy zachodnie są obecnie jednym z wierzycieli Europejskiej Unii Płatniczej.

Szerokim frontem rozwija się również ofensywa monopolii zachodnio-niemieckich przeciwko pozycjom ekonomicznym Anglii w Ameryce Łacińskiej. Szczególne zaniepokojenie wywołuje w Anglii szybka penetracja, kontrolowanych przez kapitał amerykański, trustów zachodnio-niemieckich - tradycyjnych rynków angielskich na Bliskim i Środkowym Wschodzie oraz w krajach imperium brytyjskiego. Monopole zachodnio-niemieckie wtargnęły nawet w granice dominów angielskich, wypierając brytyjskich businessmenów z ich własnego domu. W r. 1951 wartość eksportu zachodnio-niemieckiego do krajów strefy szterlingowej wzrosła bez mała półtorakrotnie w porównaniu z poziomem 1950 r.

Nie bacząc na powyższe fakty, brytyjskie "terms of trade" w dalszym ciągu kształtują się - według "Financial Times" - raczej pomyślnie. W sierpniu wskaźnik cen importu spadł o 1 punkt - na 96 /1951 = 100/, a wskaźnik cen eksportowych utrzymywał się na poziomie 105, w wyniku czego "terms of trade" kształtowały się o 1% niżej. Korzystna tendencja utrzymuje się niemal stale od 15 miesięcy, a bez przerw od lutego b.r. Za wcześniej byłoby jeszcze na cyfro-

we ujęcie tej pomyślnej tendencji jako czynnika zmniejszającego ujemne saldo bilansu płatniczego w b.r., jednak ocena jego na £ 100 mln., dokonana przez kanclerza skarbu, jest o wiele prawdopodobniejsza obecnie, niż w okresie wygłaszania exposé budżetowego.

Zmiana stosunku cen importowych i eksportowych wywołana jest również szeregiem przekształceń samych wskaźników. W drugiej połowie 1951 r. wskaźniki cen eksportowych wzrastały, lecz na przełomie roku spadek cen tekstylii zaczął oddziaływać niekorzystnie. Z początku wyższa cen w eksporcie maszynowym wyrównywała spadek cen tekstylii. Od kwietnia br. wskaźnik cen eksportu spada ze 107 na 105 w lipcu. W sierpniu ceny tekstylii pozostawały niezmiennione, a ceny maszyn podniosły się o 1 punkt. Ponieważ ceny innych towarów przemysłowych nieco spadły, ostatecznie wskaźnik ogólny pozostał bez zmiany.

Pomyślna tendencja "terms of trade" jest wynikiem zniżki cen importowych, a nie wyższości cen eksportowych. Jednak z kolei zniżka cen importu była wynikiem szeregu kontrastujących ze sobą wpływów. Spadek cen surowców /ze 100 w marcu na 87 w sierpniu/ więcej niż wyrównał stale wysoki poziom cen żywności. Analiza omówionych sprzecznych tendencji wskazuje na doniosły fakt, iż ogólna tendencja zależy od dalszego spadku cen surowców importowanych i wyższości cen eksportowanych maszyn. Względna stałość cen towarów i ostry spadek wolumenu i wartości eksportu maszyn nie pozwala na zbyt optymistyczną ocenę przyszłych tendencji obu wskaźników. Jednak pomyślne zmiany w "terms of trade" od stycznia b.r. były istotne i jeśli utrzyma się obecny stosunek cen importu i eksportu, to korzystnie może on odbić się na bilansie płatniczym.

F i n a n s e

Brytyjski Centralny Urząd Statystyczny opublikował "niebieską księgę" o dochodzie narodowym Wielkiej Brytanii w 1951 roku, według której "Gross National Produkt" /t.j. wartość produkcji narodowej plus dochody netto z zagranicy/ wzrósł w 1951 r. o £ 807 mln. do £ 12.254 mln. w porównaniu z £ 11.447 mln. w roku 1950. Mimo wzrostu ogólnej sumy dochodu narodowego w 1951 r., spadły wpływy netto z zagranicy do cyfry £ 215 mln. w porównaniu z £ 350 mln. w 1950 r., czyli o £ 135 mln. Jednakże przy przyjęciu za podstawę obliczenia cen z roku 1950, dochód narodowy Wielkiej Brytanii w 1951 r. /bez wpływów netto z zagranicy/ wykazuje tylko wzrost o 2% wobec wzrostu o 3% w ciągu dwóch poprzednich lat.

Deficyt Wielkiej Brytanii wobec EPU w ciągu sierpnia b.r. wyniósł \$ 4,659 mln. /£ 1.665.929/, a ponieważ przyznany kredyt został już przez nią wyczerpany, deficyt ten będzie musiał być pokryty złotem.

P r o d u k c j a

W ciągu pierwszych 6 miesięcy b.r. produkcja przemysłowa Wielkiej Brytanii uległa obniżeniu w porównaniu z analogicznymi

nym okresem ubiegłego roku. Oficjalny wskaźnik produkcji przemysłowej wykazuje spadek o ok. 2%. Kształtowanie się brytyjskiej produkcji przemysłowej w I półroczu 1952 r. w porównaniu z analogicznym okresem 1951 r. ilustrują poniższe zestawienia:

Oficjalny wskaźnik produkcji przem. /1948 = 100/	Wszystkie przemysły		Przemysły przetwórcze		Przemysł budowlany	
	1951	1952	1951	1952	1951	1952
styczeń	116	118	119	120	96	96
luty	122	121	125	123	106	101
marzec	116	123	118	125	101	104
kwiecień	122	111	126	113	98	100
maj	116	115	121	118	95	99
czerwiec	122	110	127	111	103	107
przeciętna półroczna	119	116	123	119	100	120

Wskaźnik London & Cambridge /1946=100/	Wszystkie przemysły		Tekstylia		Samochody, rowery i samoloty	
	1951	1952	1951	1952	1951	1952
styczeń	137	138	143	135	207	181
luty	146	145	151	134	202	184
marzec	136	145	141	125	172	179
kwiecień	145	133	154	104	192	175
maj	137	141	144	110	194	195
czerwiec	143	134	151	100	183	167
przeciętna półroczna	141	139	147	118	192	180

Przewiduje się, że oficjalny wskaźnik ogólnej produkcji przemysłowej osiągnął w lipcu b.r. tylko 104 - 105 wobec 110 w czerwcu.

Jak wynika ze wskaźnika "London & Cambridge", poważnie spadła w pierwszej połowie bież. roku, w porównaniu z analogicznym okresem 1951 r., produkcja w grupie "tekstylia", bo do 118 wobec 147 i w grupie "samochody, rowery i samoloty" - do 180 wobec 192. Jak donosi "Financial Times", produkcja brytyjskiego przemysłu samochodowego osiągnęła w ciągu lipca najniższy poziom od sierpnia ub. roku; spadek produkcji w pewnej mierze spowodowany został strajkami w przemyśle. Produkcja samochodów osobowych w miesiącu sprawozdawczym wyniosła 30.025 w porównaniu z przeszło 41.000 w poprzednim miesiącu i 38.500 w lipcu ubiegłego roku. Przeciętna tygodniowa produkcja 7.506 wozów w lipcu stanowi spadek o 1260 w porównaniu z przeciętną tygodniową z I połowy b.r. Produkcja samochodów ciężarowych w lipcu wynosiła 18.126 sztuk, wykazując spadek o ponad 3.900 w porównaniu z czerwcem i o prawie 2.000 w porównaniu z lipcem 1951 r. Przeciętna tygodniowa produkcja w lipcu stanowiła 4.530 sztuk, czyli o 270 mniej, aniżeli przeciętna w okresie styczeń - czerwiec. Produkcja traktorów, spadła o 525 szt. w lipcu, spadła o 525 szt. w stosunku do poprzedniego miesiąca i o 2100 w stosunku rocznym.

W II kwartale b.r. zaznaczył się również ostry spadek produkcji papieru w Wielkiej Brytanii. Ogólna produkcja, która osiągnęła tylko 85% stanu przedwojennego, w okresie kwiecień - czerwiec spadła o 18% w porównaniu z I kwartałem b.r. i o 11% w porównaniu z II kwartałem 1951 r. Należy to przypisać - jak stwierdza dziennik Izby Handlowej - ogólnemu zmniejszeniu się popytu na wiele gatunków papieru.

Jedynie na odcinku papieru gazetowego; którego produkcja osiągnęła tylko 73% stanu przedwojennego, udało się utrzymać poziom I kwartału.

S t o p a z y c i o w a

Brytyjskie Ministerstwo Wyżywienia ogłosiło, że z dniem 5 października b.r. zostają podwyższone ceny detaliczne szwedziu racjonowanych artykułów spożywczych w granicach od 1 d do 6 d na lb. Zarządzona podwyżka jest wynikiem akcji, zmierzającej do zmniejszenia rządowych wydatków na subsydia żywnościowe przez podniesienie cen detalicznych.

Począwszy od 5 października b.r., ceny detaliczne żywności subsydiowane będą w wysokości £ 250 mln. rocznie, podczas gdy poprzednio na ten cel wydawano ze skarbu państwa £ 410 mln. Nowa podwyżka cen żywności przedstawia się następująco: margaryna podrożała o 2 d na lb, smalec - o 2 d na lb, ser - o 2 d na lb, masło - o 6 d na lb, cukier - o 1 d na lb, i bekon - o 5 d na lb.

Prasa brytyjska stwierdza, że rządowa polityka podnoszenia cen artykułów spożywczych godzi w stopę życiową angielskich mas pracujących. Pismo "Daily Worker" zauważa, że "wymierzony został jeszcze jeden poważny cios w stopę życiową klasy robotniczej w celu uzyskania środków dla realizacji planów wojennych."

Jak zaznacza cytowane pismo - niejednokrotnie podnoszenie cen normowanych artykułów spożywczych dało rządowi konserwatystów od momentu objęcia przez niego władzy, £ 263 mln. Jeszcze w styczniu b.r. podwyższone zostały o 71,6% ceny sera, wskutek czego rząd uzyskał £ 55 mln., a następnie marcową zwiększa cen chleba i maki przyniosła dalsze £ 48 mln.

Tymczasem w wywiadzie udzielonym "Daily Mail" Minister Wyżywienia oświecił sytuację żywnościową w ten sposób, że nie może przepowiedzieć, kiedy nastąpi zniesienie racjonowania żywności, ponieważ Anglia wciąż jeszcze odczuwa brak mięsa, sera, olejów i tłuszczów oraz cukru. Wprawdzie cukru jest w tej chwili nadmiar na rynkach światowych, ale zaspokojenie w pełni jednorocznego zapotrzebowania wymagałoby dodatkowego wydatku w wysokości £ 25 mln. w dolarach. Jeżeli chodzi o mięso, to o ile warunki klimatyczne nie spowodują przeszkód w hodowli, krajowa produkcja powinna w dalszym ciągu wzrastać. Zaopatrzenie rynku w mięso w przyszłym roku powinno być większe, ponieważ nowe ceny za mięso nowozelandzkie powinny stanowić zachętę do zwiększenia produkcji w tym kraju. Minister spodziewa się również zwiększenia dostaw z Australii oraz rychłego wznowienia dostaw z Argentyny. Mimo pewnego optymizmu na tym odcinku, trudno przewidzieć, kiedy zaopatrzenie w mięso dojdzie do

poziomu przedwojennego. Racja bekonu będzie prawdopodobnie utrzymana na wysokości /przeciętnej/ 4 oz tygodniowo z możliwością pewnych sezonowych zmian. Jeżeli chodzi o tłuszcze, to sytuacja się nieco poprawiła, chociaż masło jest trudne do uzyskania i nie należy oczekiwać rychłej poprawy.

Zamorskie kraje kapitalistyczne

CEJLON

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Kształtowanie się handlu zagranicznego Cejlonu w okresie od stycznia do czerwca włącznie bieżącego roku przedstawia się następująco:

Eksport

W przekroju geograficznym - w %% ogólnego eksportu.

W. Brytania i kraje wspólnoty brytyjskiej	-	52,25
Argentyna	-	0,16
Belgia	-	0,78
Egipt	-	4,92
Francja	-	1,24
Niemcy zachodnie	-	1,88
Holandia	-	4,17
Włochy	-	6,42
Japonia	-	0,58
Meksyk	-	0,35
Stany Zjednoczone	-	10,79
Inne kraje	-	16,47
Ogółem		100,0

W przekroju towarowym:

	<u>w mln. rupii</u>	<u>w %% og. eksportu</u>
herbata	382	49,2
kauczuk i lateks	229	29,5
orzechy kokosowe, kopra,		
olej kokosowy i mąska kokosowa	123	15,8
i n n e	42	5,5
Ogółem	776	100,0

Import

W przekroju geograficznym

	<u>w mln. rupii</u>	<u>w %% og. importu</u>
W. Brytania i kraje Wspólnoty Brytyjskiej	492.866	55,3
Belgia	11.121	1,2
Burma	110.466	12,4
Chiny	1.572	0,2

Francja	11.118	1,2
Niemcy zachodnie	8.874	1,0
Holandia	10.273	1,1
Iran	1.349	0,1
Włochy	6.138	0,7
Japonia	57.095	6,4
U.S.A	72.142	8,1
i n n e k r a j e	<u>108.604</u>	<u>12,3</u>
Ogółem	891.618	100,0

W przekroju towarowym

	w mln. rupii	w % og. importu
artykuły spożywcze	399	44,7
surowce i półfabrykaty	82	9,2
wyroby gotowe	409	45,8
i n n e	<u>2</u>	<u>0,3</u>
Ogółem	892	100,0

Głównym kontrahentem Cejlonu jest Wielka Brytania wraz z krajami Wspólnoty Brytyjskiej, tym niemniej jako dostawca Cejlonu napotyka ona na wzrastającą konkurencję innych państw. Np. w zakresie pojazdów mechanicznych poważnymi konkurentami dla W. Brytanii są: Francja, Włochy, Niemcy zachodnie i Czechosłowacja. Włochy wysyłają ponadto na Cejlon jedwab sztuczny i wyroby bawełniane, Holandia - urządzenia radiowe, aparaty elektryczne i nawozy sztuczne, Szwecja i Finlandia dostarczają dykty, papieru oraz wyrobów z drzewa, Szwajcaria - zegarki, chemikalia i maszyny. Coraz poważniejszym dostawcą Cejlonu staje się Japonia, dostarczająca już przeszło 6% ogółu importowanych towarów na które składają się jedwab sztuczny, wyroby bawełniane, porcelana, wyroby z żelaza i stali oraz szereg innych artykułów w zakresie których konkuruje ona z W. Brytanią. Stany Zjednoczone wysyłają artykuły żywnościowe, włókiennicze, maszyny rolnicze, samochody osobowe i ciężarowe.

Jeżeli chodzi o eksport z Cejlonu to na jego kształtowanie się mogą wpłynąć toczące się obecnie rokowania handlowe z Chinami Ludowymi. Jak dotąd wymiana towarowa między obydwooma krajami ograniczała się do drobnych transakcji prywatnych ostatnio jednak rozmowy odbywają się pomiędzy rządami Cejlonu i Chin, przyczym Cejlon zgłosił gotowość dostarczenia Chinom swojej całkowitej produkcji kauczuku, wzamian za ryż chiński.

Bilans handlu zagranicznego Cejlonu wykazuje w I półroczu deficyt w wysokości ponad 115 mln. rupii cejlońskich, w wyniku którego rząd zaczął stosować poważne ograniczenie importowe. W pierwszym rządzie dotyczyło to importu ze Stanów Zjednoczonych, z których obrót wykazuje 9,6 mln. rupii deficytu w II kwartale b.r. Następnie wprowadzono dalsze ograniczenia, polegające na licencjonowaniu importu z Austrii, Belgii, Włoch, Francji, Szwajcarii i Turcji, przy czym licencje mają być wydawane w zależności od ważności sprowadzanych towarów. Jednocześnie podniesiono znacznie stawki celne przede wszystkim na wyroby luksusowe. Ograniczenia importowe dotyczą szerokiego wachlarza artykułów, w tym wyrobów włókienniczych, pojazdów motoro-

wych, zegarków i napojów alkoholowych.

Wkroczenie Cejlonu na drogę restrymacji importowych wywołało zaniepokojenie w państwach eksportujących i doprowadziło do tego, że międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju wysłał do Cejlonu -komisję, dla zbadania ekonomicznych stosunków kraju i udzielenia ew. wskazówek co do programu jego rozwoju gospodarczego. Komisja zleciła rządowi cejlońskiemu przeprowadzenie sześcioletniego planu rozwoju gospodarczego poczynając od października 1953 r. do 1959 r. Pierwszeństwo w tym planie ma mieć gospodarka rolna, przy czym wchodzi tu w grę podniesienie techniki produkcji rolnej, jak również dalsze przygotowywanie terenów pod uprawę. Dochód narodowy kraju ma być podniesiony przez rozwój transportu, produkcję energii elektrycznej i inwestycje przemysłowe. Koszt zrealizowania tego programu ma wynieść 1,6 mld rupii / £ 337,5 mln/.

J A P O N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Jak wynika z danych japońskiego Ministerstwa Handlu Zagranicznego i Przemysłu, w sierpniu br. wzrósł eksport Japonii do obszaru dolarowego, a spadł wywóz do obszaru szterlingowego i obszaru "open account". Ogół udzielonych w sierpniu licencji eksportowych osiągnął wartość £ 92.274.000 wobec £ 89.617.000 w lipcu br. Eksport sierpniowy do obszaru dolarowego wyniósł £ 35.370.000 w porównaniu z £ 28.099.000 w lipcu, do obszaru szterlingowego - £ 37.850.000 wobec £ 41.062.000 i do obszaru "open account" - £ 19.054.000 wobec £ 20.456.000. Licencje eksportowe do obszaru dolarowego osiągnęły w sierpniu największą od marca 1951 wartość, kiedy to wyraziły się cyfrą £ 39.591.000. Na wzrost wartości eksportu w tym kierunku wpłynął głównie zwiększony do USA wywóz jedwabiu surowego, który osiągnął £ 2.520.000, to znaczy o £ 1.115.000 więcej niż w lipcu, jak również żelaza i stali - wartości £ 4.597.000 czyli o £ 2.651.000 więcej niż w poprzednim miesiącu.

Spadek eksportu do obszaru szterlingowego był w pierwszym rzędzie wynikiem zmniejszonego wywozu artykułów bawełnianych, do Wielkiej Brytanii obniżył się w porównaniu z lipcem o £ 227.000, osiągając tylko dolarów 1.470 tys., do kolonii brytyjskich zmniejszył się o £ 1.086.000 do £ 1.994 tys. a do Pakistanu spadł o £ 996.000, wynosząc £ 3.682.000. Poza tym obniżył się wywóz jedwabiu surowego do Wielkiej Brytanii o £ 1.196.000 do £ 482.000. Na spadek eksportu do obszaru "open account" wpłynął głównie zmniejszony wywóz tkanin ze sztucznych włókien i artykułów chemicznych. Wywóz tkanin z włókien sztucznych do Indonezji spadł o £ 1.275.000 do £ 1.408.000, a wywóz chemikaliów do Korei Południowej skurczył się o £ 707.000 do £ 519.000.

Japoński wywóz tkanin bawełnianych w ciągu sierpnia br. wyniósł ogółem 51.892.000 yrd² wobec 55.287.000 mln yrd² w lipcu br. i był najniższy od września 1951 r., kiedy to osiągnął

59.994.000 yrd.². Jednakże sierpniowy eksport przedzdy bawełnianej w wysokości 2.054.000 lbs był wyższy o 743.000 lbs w porównaniu z lipcem. Ogólny wywóz tkanin bawełnianych w ciągu pierwszych 8 miesięcy br., wynoszący 575.072.000 yrd² spadł o 193.261.000 yrd² w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. a wywóz przedzdy bawełnianej w wysokości 24.664.000 lbs wykazał wzrost o 6.661.000 lbs.

Ministerstwo Handlu Międzynarodowego i Przemysłu podało de wiadomości, że z dniem 1 października br. zostają zniesione restrykcje eksportowe w obrotach z krajami Brytyjskiej Wspólnoty. Na początku br. Ministerstwo wprowadziło ograniczenia eksportu z uwagi na to, że japońskie avoiry szterlingowe nadmiernie wzrosły. Od tego czasu jednak eksport zmniejszył się i spadł japońskie salda szterlingowe. Ostatnio rząd japoński postanowił zniesć zakaz odnośnie wywozu do Hong-Kongu ponad dziesięciu towarów niestrategicznych. Do towarów tych należą m.in. aparaty fotograficzne, zegarki, papier, farby i wapno. Dotychczas eksport japoński do Hong-Kongu podlegał również ścisłej kontroli, jak i do Chin Ludowych i nawet eksport towarów niestrategicznych był zabroniony jeśli towary powyższe podpadały pod embargo stosowane wobec Chin.

Jednym z przejawów zacieklej walki konkurencyjnej między monopolistycznymi grupami różnych krajów kapitalistycznych jest występująca ostatnio oraz ostrzejsza angielsko-japońska rywalizacja handlowa.

W r.1951 eksport japoński wyniósł \$ 1.350 mln / w r.1947- \$ 174 mln./ Z czego na zależne od Anglii lub ważne dla niej rynki przypadło: Pakistan - 8,5%, Indonezja - 8,4%, Australia - 5,8%, Malaje i Singapeore - 4,5%, Afryka brytyjska 3,9% Hong-Kong - 3,8%, Indie - 3,5%, Syjam - 3,3%, Filipiny - 2,9% Korea i Kanada - po 1%, Chińska Republika Ludowa - 0,5%. Powyższe dane wskazują, że eksport japoński poważnie zagraża angielskiemu handlowi zagranicznemu. Przyznał to niedawne rzecznik ministera spraw zagranicznych w parlamencie angielskim, w słowach: "Anglii i Japonii wypada z konieczności konkurenować z sobą na tych samych rynkach". Zasadniczymi pozycjami japońskiego eksportu są przytym wyroby włókiennicze, metale maszyny i urządzenia techniczne. Głównym rynkiem zbytu japońskich tkanin bawełnianych są kraje południowo-wschodnie Azji, na które w r.1951 przypadło 75% eksportu tej grupy towarów. Tkaniny japońskie wypierają stopniowo z tych krajów towary angielskie. Tak np. w ciągu 6 miesięcy roku 1951 angielski eksport tkanin bawełnianych do Pakistanu wyniósł 22,7 mln. m², czyli spadł o 14% w porównaniu z analogicznym okresem r.ub. W tym samym czasie eksport japoński do Pakistanu wzrósł o 42%, dechodząc do 134,8 mln.m². Te samo widzimy na innych, tradycyjnych do niedawna rynkach angielskich. Dość powiedzieć, że w r.1951 japoński eksport tkanin bawełnianych prześcignął Anglię o 21%, zajmując pierwsze miejsce w świecie kapitalistycznym. Również na rynkach maszyn, narzędzi i metali Japonia występuje jako groźny konkurent Anglii. W r.1951, według danych "Foreign Report", eksport japońskich wyrobów do strefy szterlingowej osiągnął wartość \$ 500 mln. / w 195 r. - \$ 226 mln. dolarów/.

W walce z eksportem angielskim, przedsiębiorcy japońscy szeroko stosują dumping. Szalony wyzysk robotników pozwala im sprzedawać towary po niższych cenach, i wypierać zeń swych konkurentów. Tak np. wg danych angielskiego czasopisma "Economist", ceny japońskich tkanin bawełnianych są o 25 - 30% niższe od cen odpowiednich towarów angielskich. Jak donosi gazeta "Observer", doskonale japońskie maszyny do szycia sprzedawane są po £ 7,5, podczas gdy najtańsze maszyny angielskie kosztują za granicą 19 funtów szterlingów.

Produkcja

Zgodnie z danymi miesięcznego biuletynu statystycznego O.N.Z., rozwój wskaźników produkcji przemysłowej Japonii w I półroczu 1952 r. przedstawiał się następująco /1948 r. = 100/:

	<u>styczeń</u>	<u>luty</u>	<u>marzec</u>	<u>kwiecień</u>	<u>maj</u>	<u>czerw.</u>
Wskaźnik ogólny	197	200	212	210	217	210
w tym:						
górnictwo	154	161	171	154	156	152
przemysł przetwórcze	220	226	239	238	244	264
gaz i energia elektryczna	142	134	143	146	150	143

Amerykańskie firmy stalowe prowadzą ożywioną działalność w kierunku powiększenia lokat kapitału w japońskim ciężkim przemyśle i dążą do udzielenia mu pomocy technicznej, bowiem Waszyngton plasuje w Japonii coraz nowe zamówienia zbrojeniowe. Jawata, Fudzi i inne wielkie metalurgiczne koncerny japońskie podpisały już umowy, z których wynikają finansowe i techniczne powiązania z amerykańską spółką Arnco Steel Corp. Obecnie United States Steel Corp. - największy koncern metalurgiczny w Stanach Zjednoczonych - stara się o nawiązanie analogicznych kontaktów z innymi japońskimi koncernami metalurgicznymi, a rząd japoński zatwierdził szereg umów o współpracy między przemysłem japońskim i firmami amerykańskimi, a także zachodnio-niemieckimi.

Jednocześnie rząd USA przyznał dwum japońskim koncernom metalurgicznym /Nippon Kekan i Sumitomo/ prawo nabywania "deficytowych" amerykańskich urządzeń w celu modernizowania zakładów tych firm. W przywileju tego rodzaju korzystają już firmy Jawata, Fudzi, Kawasaki, Nisio i Jadegawa. Korespondent "Financial Times" informuje, że ministerstwo wojny USA uplasować ma w Japonii w roku bieżącym zamówienia na sprzęt zbrojeniowy na sumę \$ 200 mln. Amerykańskie zamówienia na karabiny maszynowe, karabiny zwykłe, pistolety, a także na tysiące pocisków dla dział polewych i miotaczy min, stale się powiększają.

Według doniesień prasy japońskiej, komisja do spraw inwestycji zagranicznych w Japonii zatwierdziła porozumienie między japońską firmą produkcji aluminium, Nippon Light Metal Co. a kanadyjskim monopolem Aluminium Ltd., kontrolowanym przez USA. W porozumieniu przewidziano, że Aluminium Ltd. otrzymać ma pakiet akcji firmy japońskiej na sumę 744 mln yen, a poza tym

ma udzielić Nippon Light Metal Co. pożyczki na sumę 645 mln. yen na 8 lat, z oprocentowaniem 5,5% rocznie. Kanadyjska firma - ekspozytura kapitału amerykańskiego - będzie udzielać firmie japońskiej poparcia i pomocy technicznej. Japoński koncern przy współudziale firmy kanadyjskiej ma eksploatować na Malajach kopalnie bauxytu, które są pod kontrolą Aluminium Ltd.

PAKISTAN

Handel zagraniczny

W lipcu br bilans handlu zagranicznego Pakistanu wykazał w dalszym ciągu saldo ujemne wynoszące 108,4 mln rupii pakistańskich. Ogólne obroty handlowe Pakistanu biorąc pod uwagę operacje rządowe jak i transakcje zawierane przez firmy prywatne, drogą morską i lądową osiągnęły w lipcu br. cyfrę 262 mln rupii pak. w tym import wyniósł 185,2 mln. r.p., eksport zaś 76,8 mln. Udział firm prywatnych w ogólnych obrotach handlowych wyniósł 136,7 mln. r.p. po stronie importu oraz 69,8 mln po stronie eksportu.

Struktura towarowa obrotów handlowych w miesiącu lipcu była następująca / w mln. rupii pak./: Import: Tkaniny bawełniane 26,2; przedza i nici bawełniane 14,3; sprzęt maszynowy 17,0; chemikalia i farmaceutyki 8,2; środki transportowe 6,7; Eksport: bawełna 43,2; juta 10,2; wełna 5,7; herbata 4,0; skóry surowe 1,8 ;.

W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy br. ogólny import Pakistanu wyniósł 1.399,2 mln rupii pak. eksport zaś 1.138,9 mln r.p. wobec czego deficyt bilansu handlowego osiągnął 260,3 mln r.p.

Deficyt ten pogłębia się stale od lutego br. na skutek spadku cen oraz kurczenia się wywozu podstawowych artykułów eksportowych Pakistanu, jak juta, bawełna, wełna oraz skóry, z drugiej zaś strony na skutek wzmożonego zakupu szeregu surowców i towarów sprawdzanych w coraz większych ilościach na rachunek państwa. Zasięg tego importu w porównaniu do importu prywatnego obrazuje następująca tabela: / w mln rupii pakistańskich/.

	Dobra inwest.		Surowce		Towary konsumcyjne	
	rząd.	pryw.	rząd.	pryw.	rząd.	pryw.
1949-50	15,2	82,5	3,0	298,2	42,6	733,3
1950-51	23,4	95,6	8,2	438,3	132,5	665,7

W obliczu narastającego deficytu rząd pakistański wprowadził ostatnio ograniczenia w imporcie szeregu towarów, głównie wyrobów bawełnianych, rowerów, papieru, zegarków, itd.

przez licencjonowanie przywozu oraz podwyższanie opłat importowych. Np. cło na wyroby bawełniane podwyższone z 36 do 60%, a przy przywozie z Wielkiej Brytanii - do 54%. Licencjonowanie ogranicza odżywiście import głównie z Japonii, Włoch i Wielkiej Brytanii. Import Pakistanu z Wielkiej Brytanii wynosił rocznie ok. 60 mln rupii ma być zaś ograniczony o 15 mln rupii rocznie. Wartość tkanin i przedzdy sprowadzonych z Japonii, która w roku 1951 - 52 wynosiła 300 mln rupii pak., ma być zmniejszona do połowy. W obrocie towarowym ze Szwajcarią licencjonowanie importu ma objąć 50% kontyngentów towarowych przewidzianych w umowie handlowej z 20.VII.1950 r.

Banki pakistańskie zostały ponownie zobowiązane do otwierania akredytyw na towary sprowadzane z zagranicy tylko pod warunkiem pokrycia przez importera 75% należności w gotówce w odniesieniu do towarów importowanych w ramach "open general licence" i 50% w odniesieniu do towarów sprowadzanych na podstawie indywidualnych licencji.

Ograniczenia importu nie dotyczą jedynie towarów sprowadzanych w celu realizacji programu rozbudowy kraju w ramach "open general licence". Są to: metale nieżelazne, surowka żelazna, sprzęt maszynowy, cement i chemikalia. Wyłączono natomiast z "Open general licence", towary bawełniane, rowery, ubrania, środki transportowe, wyroby z juty, papier, drzewo, zapalki itd.

Jak widać z powyższego restrykcje importowe objęły głównie towary konsumcyjne, natomiast przywóz towarów inwestycyjnych nadal pochłania zmniejszające się rezerwy dewizowe Pakistanu.

Wzrastające trudności w zrównoważeniu bilansu handlowego wynikają również z ciężkiej sytuacji na odcinku eksportu. Pod tym względem okres od kwietnia do lipca bież. roku uważany jest za najgorszy od początku 5-letniej egzystencji państwa. Główni odbiorcy towarów pakistańskich - Japonia, Chiny i Indie, znacznie zmniejszyły swoje zakupy w Pakistanie - pierwsze dwa kraje z przyczyny zbyt wysokich cen, Indie natomiast z przyczyny raczej politycznej. Stosunki handlowe Pakistanu z Indiami układają się szczególnie niekorzystnie, gdyż obecny obrót towarowy między nimi stanowi zaledwie 10% obrotu w r. 1951 i nie obejmuje podstawowych artykułów eksportowych Pakistanu jak juta i bawełna.

Dążąc do uaktywnienia eksportu Pakistan wprowadził ostatnio do listy swoich artykułów eksportowych żywicę oraz terpentynę. Wywóz żywicy w r. 1951 przyniósł państwu 68.081 rupii pak., terpentyny zaś 236.775 r.p., wyniki są więc jeszcze niezbyt zachęcające - głównie z powodu zbyt wysokiej ceny ofert pakistańskich, tym niemniej rząd i koła handlowe zwiększają swe wysiłki w kierunku ożywienia tych gałęzi eksportu. Trudności handlowe doprowadziły Pakistan do wystąpienia z propozycją pod adresem Japonii, by zakupiła 100.000 ton pszenicy kanadyjskiej za dolary i odstąpiła ją Pakistanowi w zamian za 50.000 t., ryżu pakistańskiego. Niewiadomo, czy negocjacje doprowadzą do pożądanego rezultatu, wątpliwe jest bowiem, czy Japonia przyjmie warunki Pakistanu.

F i n a n s e

Bilans płatniczy Pakistanu odnoszący się do roku finansowego zakończonego w czerwcu br. wykazuje deficyt w wysokości 473,2 mln rupii w porównaniu do 563,4 mln rupii nadwyżki w roku ubiegłym. Deficyt ten powstał wskutek zastoju na rynkach podstawowych artykułów eksportowych Pakistanu, jak bawełna, juta, wełna i herpata oraz poważnego zakupu maszyn, węgla i innych artykułów przemysłowych w ramach realizowania programu industrializacji kraju.

Zadłużenie Pakistanu w tym okresie czasu w stosunku do strefy dolarowej wyniosło 258,7 mln. r.p. / £ 28 mln/, w stosunku do Japonii - ponad 200 mln r.p. / £ 26 mln/. Jedynie w stosunku do krajów, będących członkami E.P.U. / z wyjątkiem strefy szterlingowej/, Pakistan wykazuje w omawianym okresie nadwyżkę wynoszącą 219,8 mln / £ 24 mln/.

W wyniku deficytu bilansu płatniczego zapasy rezerw i złota zmniejszyły się w tym samym okresie o 647,7 mln r./£ 70 mln/.

P r o d u k c j a

Na skutek mającej miejsce w lutym br. wyższości cen bawełny, producenci wstrzymywali się od sprzedaży, dzięki czemu nagromadziły się znaczne zapasy towaru. Brak nabywców jednak oraz zbliżanie się do nowego sezonu, rozpoczynającego się 15.IX. zmusiły producentów do sprzedaży bawełny rządowi po ustalonej minimalnej cenie. Zaoferowano ogółem rządowi 470.000 bel z których 65.000 zostało odrzucone. Oczekuje się, że około 200.000 bel zostanie pod koniec sezonu nie sprzedane, w porównaniu do 105.000 bel w ub. sezonie. Dla ożywienia zainteresowania bawełną rząd wprowadził obniżkę ceny o 10%. Istnieją pewne nadzieje, że zapas ten zakupi Japonia ze względu na wyższą cenę bawełny amerykańskiej. Dla ożywienia rynku juty rząd wprowadził również obniżkę ceny z 23 r.p. za maund do 17, oraz obniżenie cła eksportowego z 7 r.pak. do 3. Nie wiadomo jednak czy te zarządzenia dadzą oczekiwany skutek. Zbiory pszenicy, wynoszące zwykle około 12 mln. ton rocznie, po pokryciu zapotrzebowania wewnętrznego rynku pozwalają normalnie na rezerwy wynoszące 2-4 % całego urodzaju. W obecnym jednak roku wskutek klęski szarańchy i niekorzystnych warunków klimatycznych wewnętrzna produkcja pszenicy nie tylko nie zaspokoi rynku ale stworzy konieczność importu. Również zbiory ryżu i innych zbóż na zachodzie kraju zmniejszyły się o 260 tys. ton.

W związku z nieurodzajem rząd zakupił 50 tys ton pszenicy w Turcji oraz zawarł umowę z Indiami na dostawę 39,7 tys. ton pszenicy wzamian za ryż pakistański. Z innymi krajami prowadzone są rokowania w sprawie dostaw żywności.

Stopa życiowa.

Wspomniany powyżej nieurodzaj w rolnictwie spowodował poważną klęskę głodu we Wschodnim Pakistanie. Ceny produktów

żywnościowych wzrastają w nieprawdopodobny sposób, cena ryżu na przykład wzrosła w ciągu kilku tygodni o 150%.

Na zachodzie kraju sytuacja żywnościowa jest niezadawalająca z powodu klęski szarańchy. Ceny pszenicy i ryżu wzrastają bezustannie, w związku z czym rząd postanowił wprowadzić reglamentację obrotu żywnością.

STANY ZJEDNOCZONE A.P.

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Zgodnie z danymi Ministerstwa Handlu USA, struktura towarowa eksportu i importu tego kraju w czerwcu i w ciągu pierwszych 6 miesięcy br. przedstawiała się następująco / w mln. dolarów/:

	czerwiec 1952 r.	styczeń - 1951 r.	czerwiec 1952 r.
<u>Eksport</u> ^{1/}	<u>1152,2</u>	<u>7.254,0</u>	<u>7.879,3</u>
<u>Surowce</u>	<u>142,6</u>	<u>1.076,6</u>	<u>1.129,3</u>
w tym:			
bawełna	55,7	515,7	572,7
węgiel	47,0	234,6	279,1
tytoni	16,1	98,1	99,3
ropa naftowa	7,0	44,8	43,9
<u>Artykuły spożywcze</u>	<u>102,2</u>	<u>1.182,6</u>	<u>1.145,0</u>
w tym:			
pszenica	70,5	463,7	545,9
kukurydza	8,3	117,1	83,2
<u>Półfabrykaty</u> ^{2/}	<u>129,6</u>	<u>776,1</u>	<u>876,9</u>
w tym:			
metale żelazne	27,5	151,0	171,2
chemikalia przemysłowe	9,8	76,6	72,6

1/ bez eksportu

2/ bez dostaw wojskowych

<u>Wyroby gotowe</u>	<u>719.2</u>	<u>4.214.4</u>	<u>4.666.7</u>
w tym:			
sprzęt przemysłowy	128,2	653,9	864,3
z czego:			
sprzęt budowlany i			
wiertniczy ^{2/}	43,3	213,6	271,3
obrabiaarki ^{2/}	20,6	95,8	128,8
instalacje elektryczne ^{2/}	36,8	269,6	271,6
części samochodowe	34,1	190,0	235,0
samochody ciężarowe			
i autobusy /nowe/	29,3	177,5	182,8
traktory i części do nich ^{2/}	27,7	162,4	184,3
samochody osobowe	22,8	189,4	147,2
wyroby bawełniane	22,6	205,4	160,2
tkaniny z włókna sztuczne-			
go	13,0	106,8	91,5
oleje smarowe	21,5	120,4	144,2
benzyna	10,6	52,9	65,9
<u>I m p o r t ^{3/}</u>	<u>857.3</u>	<u>5.773.9</u>	<u>5.423.0</u>
<u>Surowce</u>	<u>243.3</u>	<u>1.850.1</u>	<u>1.607.4</u>
w tym:			
kauczuk	52,5	407,6	412,5
rudy i koncentraty	57,3	140,9	308,6
ropa naftowa	35,6	191,9	203,2
węžna	23,3	465,0	198,0
futra	6,8	67,0	41,1
<u>Artykuły spożywcze</u>	<u>244.1</u>	<u>1.649.7</u>	<u>1.591.1</u>
w tym:			
kawa	82,6	721,8	700,2
oukier	43,7	217,0	235,2
kakao w ziarnach	22,3	135,5	118,9
<u>Półfabrykaty</u>	<u>199.6</u>	<u>1.308.5</u>	<u>1.216.3</u>
w tym:			
celuloza	19,6	178,4	142,5
produkty ropy naftowej	16,3	115,2	123,4
tarcica	20,1	117,8	100,7
cyna	28,0	50,2	111,1
miedź	12,9	110,8	106,3
nikiel i stopy	9,4	38,5	52,1
<u>Wyroby gotowe</u>	<u>170.2</u>	<u>965.9</u>	<u>1.008.1</u>
w tym:			
papier gazetowy	50,9	241,6	271,4
maszyny i środki transpor-			
towe	32,0	122,9	169,5

^{3/} dla zużycia w kraju

Jak wynika z ostatecznych danych Ministerstwa Handlu, eksport USA / łącznie z reeksportem / w lipcu br. był wartościowo niższy od prowizorycznej oceny / \$ 1.053 mln /, osiągając tylko \$ 1.012,9 mln. wobec \$ 1.186,1 mln. w analogicznym miesiącu 1951 r., mimo, że wywóz sprzętu wojennego wzrósł do \$ 129,2 mln w porównaniu z \$ 85 mln w lipcu ubiegłego roku o \$ 112,5 mln w czerwcu br. Najbardziej spadł w lipcu w porównaniu z poprzednim miesiącem wywóz bawełny, metali żelaznych, maszyn, samochodów, zbóż i produktów zbożowych. W porównaniu z przeciętnym miesięcznym wywozem w I półroczu 1952 eksport sierpniowy obniżył się o 24% i był niższy o 20% od średniego miesięcznego poziomu w 1951 r.

Według doniesień agencji Reutera spadek eksportu USA "jest wynikiem zmniejszenia się popytu ze strony krajów, które ograniczyły import towarów opłacanych w dolarach celem powstrzymania odpływu rezerw dolarowych i złota".

Również import Stanów Zjednoczonych zmniejszył się w lipcu br., osiągając tylko \$ 836,0 mln. wobec \$ 849,5 w tymże miesiącu 1951 r. Wartościowo wywóz spadł w lipcu o 7% w porównaniu ze średnią miesięczną w pierwszej połowie roku bieżącego i o 9% w porównaniu ze średnią miesięczną w 1951 r. W zestawieniu z czerwcem br. spadł import ołowiu, tytoniu surowego, kauczuku, tarcicy i celulozy, jednocześnie zaś wzrósł wywóz włókien sztucznych i metali zwłaszcza miedzi.

P r o d u k c j a

Prasa amerykańska wyraża niepokój z powodu kurczenia się aktywności gospodarczej USA przejawiającej się między innymi w spadku produkcji przemysłowej i w ciągle zmniejszającym się eksporcie. Pismo "Commercial and Financial Chronicle" wyrażnie nawet powątpiewa w możliwość ożywienia gospodarczego w ciągu przyszłego roku. Również pismo "United States News and World Report" podkreśla, że oczekuje się "spadku działalności gospodarczej". Były kierownik Komitetu Ekonomicznego przy prezydencie USA, oświadczył niedawno na zebraniu przedsiębiorców, że przewiduje on "ponure perspektywy", ogólne pogorszenie się sytuacji gospodarczej i znaczny wzrost bezrobocia w ciągu roku 1953.

Dyrektor Biura badań handlowych przy "USA Steel Corp." podał, że tegoroczna produkcja stali w USA nie przekroczy 93 mln. ton. Również produkcja roku 1953 będzie niższa od rekordowej produkcji z roku 1951, która wynosiła około 105 mln. ton.

Przejawem zwiększających się trudności na odcinku produkcji przemysłowej jest wzrastający w USA ruch strajkowy. Według danych Biura Statystycznego Ministerstwa Pracy Stanów Zjednoczonych, ilość strajków w okresie styczeń-lipiec w każdym roku od 1947 - 1949 r. wyniosła przeciętnie 2.486, w analogicznym okresie 1950 r. - 2710, w 1951 r. - 2.948 a w 1952 r. - aż 3150. Również ilość robotników biorących udział w strajkach osiągnął w okresie styczeń - lipiec br. rekordową cyfrę. Podczas gdy w okresie powyższym liczba uczestników w każdym roku poczynając od 1947 r. wynosił przeciętnie około półtora miliona osób, to w 1952 aż 2.280.000 osób.

Stały wzrost wskaźnika kosztów utrzymania w USA počzą - wszy od lutego br. wydaje się na pierwszy rzut oka niezrozumiały, jeżeli się zważy, że ceny hurtowe w ciągu tego okresu spadały i jedynie w ostatnich miesiącach wykazywały tendencję lek- kiej wyżki.

	Wskaźnik cen hurtowych /1947/49 = 100 /	Wskaźnik kosztów utrzymania /1935/39 = 100 /
1950 czerwiec	110,2	170,2
1951 styczeń	115,0	181,5
czerwiec	115,1	185,2
1952 styczeń	113,0	189,1
luty	112,5	187,9
marzec	112,3	188,0
kwiecień	111,8	188,8
maj	111,6	189,0
czerwiec	111,3	189,6
lipiec	111,8	190,8
sierpień	111,9	191,1

Na widoczną z powyższych cyfr rozbieżność między cenami hurtowymi, a kosztami utrzymania, wpływają głównie dwa momenty. Po pierwsze, ceny detaliczne podążają za cenami hurtowymi z wiel- kim często opóźnieniem. Po drugie, we wskaźniku kosztów utrzyma- nia uwzględnione są elementy / czynsze, ceny prądu, taryfy ko- munikacyjne, osobiste usługi itp./, nie znajdujące odbicia we wskaźniku cen hurtowych i których ruch jest warunkowany in- nymi momentami, niż takimi, które decydują przy cenach hurto- wych.

Sierpniowy wskaźnik kosztów utrzymania, wynoszący 191,1 wzrósł w porównaniu z poziomem z przed roku o 3% a od wybuchu wojny w Korei o 12,3%.

Wskaźnik cen artykułów spożywczych osiągnął 235,5 /1935-1939=100/ kształtując się na poziomie o 3,7% wyższym niż przed rokiem i podnosząc się o 16% od wybuchu wojny w Korei. Wzrost cen artykułów spożywczych wywołany został podrożeniem jaj, mięsa, drobiu i ryb.

Ważny i od zakończenia ostatniej wojny światowej mało zmienny składnik wskaźnika kosztów utrzymania, a mianowicie czynsze mieszkaniowe grożą wzrostem. Jak wiadomo, Kongres uchwalił w czerwcu br. zniesienie kontro- li federalnej czynszów z ważnością od 30 września 1952 roku o ile gminy miejskie nie będą do tej daty optowały za utrzymaniem tej kontroli na swych obszarach. W tym wypadku system kontroli przedłużony będzie do 30 kwietnia 1953 r.

URUGWAJ

Sytuacja gospodarczaHandel zagraniczny

W uzupełnieniu informacji o obrotach zagranicznych Urugwaju w roku 1951, zamieszczonych w Nr. 30/65 "WHZ" podajemy poniżej strukturę geograficzną i towarową eksportu urugwajskiego. Zgodnie z niektórymi danymi, eksport urugwajski w 1951 r. zmniejszył się w porównaniu z rokiem 1950 o 7%.

	1950 r.	1951 r.
	/ w mln \$ /	
Ogółem eksport	254,3	236,3
w tym:		
U.S.A.	129,2	102,4
Wielka Brytania	32,7	41,4
Belgia	14,7	11,1
Francja	14,2	9,8
Włochy	5,4	9,4
Niemcy zachodnie	13,1	9,2
Brazylia	2,5	7,0
Holandia	6,3	6,5
Szwecja	8,1	6,3
Szwajcaria	5,3	5,4

Szczególne silnie spadł eksport urugwajski w 1951 r. w porównaniu z 1950 do Francji / o 31%/, do Niemiec zachodnich / o 29,8%/, Belgii / o 24,5%/, Szwecji / o 22,7% / i USA / o 20,8%/. Wzrósł natomiast wywóz towarów z Urugwaju do Wielkiej Brytanii o 26,6%, do Włoch - o 74% i Brazylii - o 180%. Głównymi pozycjami eksportu urugwajskiego w r. 1951 były / w mln. dolarów/:

	1950 r.	1951 r.
Ogółem	254,3	236,3
w tym:		
wełna	152,7	96,5
mięso	43,2	44,6
towary rolnicze	14,9	35,5
tekstylia i przędza	9,7	28,2
skóry surowe, włosie i szpecina	29,3	25,8
towary przemysłowe	2,5	3,6
bydło żywe	1,8	2,1

W roku 1952 spadek eksportu najważniejszego produktu, tj. wełny oraz wywołany tym zmniejszony wpływ dewiz i konieczność ograniczeń importu doprowadziły do znacznych trudności w handlu zagranicznym Urugwaju.

Rozmiary spadku eksportu wełny obrazują następujące cyfry: w pierwszych 5 miesiącach 1951 roku wywieziono 31.490 ton, a w tym samym okresie br. tylko 4.550 ton, przyczym wartość z \$ 91,16 mln spadła do \$ 7,31 mln. Przyczyna tego leży w ostrym spadku cen wełny, który rozpoczął się w ubiegłym roku i trwał do kwietnia br. Odtąd zaznaczyła się nieznaczna zwyżka cen, która obecnie wynosi około 21 pesetów urugw. za 10 kg - w porównaniu z 70 pes.ur. w marcu 1951 r. i 17 pes.ur. w marcu 1952 r. Ceny obecne w każdym razie ciągle jeszcze przewyższają ceny notowane w okresie od 1946 do 1949 r. Hodowcy i eksporterzy wychodzili z fałszywego założenia, że cena wełny z powodu napiętej sytuacji międzynarodowej podniesie się do rekordowego poziomu. Polityka ta okazała się tak samo błędna jak w sąsiadującej z Urugwajem Argentynie.

Eksport skór zmniejszył się również w pierwszych 5 miesiącach br., chociaż nie w tym stopniu co przy wełnie, gdyż ilościowo tylko o 40%, a co do wartości o 50% w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego. Eksport pszenicy, oleju lnianego, nasion oleistych i mięsa pozostał na poziomie roku ubiegłego. Wartość tego eksportu - nieznaczna zresztą w stosunku do eksportu produktów hodowlanych jak wełna, skóry i mięso - wynosiła w 1951 roku 30,4 mln dolarów w porównaniu z cyfrą \$ 96,54 mln. za wełnę.

Równocześnie nastąpiła zwyżka cen towarów importowanych. Zauważyć należy, że ceny krajowe za wełnę i oleje jadalne są wyższe aniżeli ceny światowe.

Ze względu na zapasy towarów przeznaczonych na eksport, Urugwaj w znacznej mierze przeszedł na transakcje kompensacyjne przy czym nadwyżki cen urugwajskich produktów eksportowych przeznaczone zostają na towary importowane. Tak np. ostatnio urugwajski Bank Państwowy przydzielił \$ 0,25 mln na przywóz farb anilinowych ze Szwajcarii w zamian za olej lniany i zamierza zwolnić \$ 3,2 mln na przywóz samochodów z U.S.A., Anglii i Niemiec zachodnich w kompensacie za olej słonecznikowy, którego cena jednak jest o 85% wyższa niż cena światowa i co spowoduje znaczne podrożenie towarów importowych.

Eksport artykułów przemysłowych jest możliwy tylko przy pomocy premii eksportowych w formie uprzywilejowanych kursów dewizowych, co w łączności z interwencjonizmem państwowym stało się przedmiotem coraz ostrzejszej krytyki. W danej chwili dewizy eksportowe oblicza się wedle czterech różnych kursów zależnie od eksportowego towaru. W konsekwencji wyżej zarysowanej sytuacji eksport Urugwaju, zgodnie z danymi pisma "El País", spadł w ciągu pierwszego półrocza 1952 do \$ 69,04 mln wobec \$ 161,653 mln. w analogicznym okresie ubiegłego roku a deficyt bilansu handlowego osiągnął \$ 63,828 mln wobec nadwyżki eksportu w wysokości \$ 11 mln w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 1951 r. Cytowane pismo podkreśla, że Urugwaj miał w pierwszym półroczu ujemny bilans handlowy w stosunku do 10 państw z 11 najpoważniejszych jego kontrahentów.

F i n a n s e

Rezerwy złota "Banco de la Republica" spadły z 447,37 mln urugwajskich pesos w dniu 31 marca 1951 r. do 321,11 mln ur. pesos w dniu 31 marca br. i przy końcu kwietnia br. utrzymały się na mniej więcej tym samym poziomie. "Banco de la Republica" złagodził ostatnio niektóre z ograniczeń dewizowych, jakie wprowadzone zostały w Urugwaju po II wojnie światowej i banki będą mogły bez ograniczeń dokonywać operacji dewizami niekonwersyjnymi w transakcjach finansowych i handlowych, podczas gdy przed tym miały swobodę tylko w zakresie operowania dewizami konwersyjnymi.

Stopa życiowa.

Jak podaje pismo "El Pais", koszty utrzymania w Urugwaju wzrosły od marca 1950 r. do sierpnia br. o 39%. W rezultacie rządowej polityki pisze inny dziennik urugwajski "Justicia", podrożały w 1952 r. w porównaniu z 1942 r. między innymi kawa o 300%, ser - o 262%, mięso o 576% i td. Jednocześnie podniesione zostały podatki i wzrasta inflacja.

ZWIAZEK AFRYKI POŁUDNIOWEJ

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny Związku Afryki Południowej w pierwszych siedmiu miesiącach bieżącego roku przedstawiał się następująco: import wyniósł £ 265.208.063 w porównaniu do £ 267.784.820 w tym samym okresie poprzedniego roku. Import w ciągu miesiąca lipca wyniósł £ 34.832.707. Eksport ze Związku Południowej Afryki w okresie od stycznia do lipca wł. 52 r. osiągnął wartość £ 194.656.974 w porównaniu do £ 203.962.180 w roku ubiegłym. W ciągu miesiąca lipca wyeksportowano towarów za sumę £ 26.241.690.

Największe pozycje eksportu lipcowego stanowiły złoto za £ 5.220.627, diamenty za £ 2.840.019, wełna za £ 1.977.891, kukurydza za £ 193.171, skóry za £ 1.046.177, owoce za £ 732.782, cukier za £ 25.999, miedź za £ 1.908.636, azbest za £ 884.451 węgiel za £ 154.396. Reeksport wynosił w tym okresie £ 2.182.961.

Ostatnio asortyment eksportowy Związku Południowej Afryki został wzbogacony o pozycję tłuszczów przemysłowych i jadalnych, głównie o tran i tłuszcz rybi. Jednocześnie wzrastająca produkcja oleju ze słoneczników i orzeszków ziemnych, soi i oleju tungowego oraz próby podniesienia produkcji oliwek pozwalają przypuszczać, że wkrótce rozszerzą się również możliwości eksportu i tych artykułów.

Produkcja

Produkcja złota w Związku Afryki Południowej powiększyła się w I półroczu b.r. w porównaniu do tegoż okresu w roku ubiegłym zaledwie o 3%, mimo uruchomienia w tym okresie trzech nowych kopalń. W maju br. produkcja osiągnęła najwyższą cyfrę od sierpnia r. 1949, w czerwcu natomiast spadła o 4%. W Transvaalu produkcja złota w lipcu br. wynosiła 990.316 uncji, w sierpniu zaś spadła do 976.372 uncji. W Oranii natomiast produkcja lipcowa wynosząca 20.662 uncji wzrosła lekko w sierpniu do 20.727 uncji.

Sprzedaż diamentów w II kwartale br. zwiększyła się w porównaniu do I kwartału o 3%, w stosunku jednak do tegoż okresu w roku poprzednim - spadła o 5%. Produkcja surówki żelaznej wynosiła w I półroczu br. 542,5 tys ton, cementu - 1 mln ton, miedzi - 17,3 tys ton. Wobec wzrastającego rozwoju przemysłowego Południowej Afryki firmy niemieckie i amerykańskie zaczęły tworzyć wielkie projekty odnośnie zwiększenia wydobywania afrykańskiej rudy żelaznej. Dla podniesienia produkcji uranu Bank Importowo-Eksportowy przyznał ostatnio Związkowi Południowej Afryki nową pożyczkę w wysokości \$ 19,6 mln podczas gdy produkcja artykułów włókienniczych i obuwia została znacznie ograniczona, wskutek czego liczba bezrobotnych powiększyła się w I półroczu br. do 11.900 osób t.j. o 10% w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Poniżej podajemy kilka cyfr odnoszących się do rozwoju kolejnictwa i stanu przewozów towarowych w Unii.

W okresie 1951-52 r. przewieziono łącznie 65.100.000 ton towarów, t.j. o 68% więcej niż w r. 1939. Wśród towarów, których transport wykazuje największą bo nawet 100%wyżkę znajdują się węgiel /15.702.000 t./ i cement /1.500.000 t/. Ogółem udział wpływów z przewozu osób i towarów kolejami żelaznymi stanowi 7,8% w ogólnym dochodzie narodowym Związku Południowej Afryki, wynoszącym wg. ostatnich statystyk £ 1.214.000.

Stopa życiowa.

Koszty utrzymania w Afryce Południowej podlegają nieustanniej wyższości, czego dowodem jest że w porównaniu do września 1939 r., koszty utrzymania w Południowej Rodezji zwiększyły się dwukrotnie. Wskaźnik cen produktów konsumpcyjnych wynosił pod koniec II kwartału br. 127 punktów, wskaźnik zaś cen hurtowych w tym samym okresie czasu wynosił 148 punktów / październik 1949 = 100/. Wzrost kosztów utrzymania jest spowodowany głównie wysokimi cenami artykułów żywnościowych, które od października 1949 r. wzrosły niemal dwukrotnie, przy czym najszybciej w bieżącym roku. Panująca w ubiegłym roku susza spowodowała konieczność importu kukurydzy za kilka milionów funtów szterlingów.

Ceny ubrań i obuwia zwyżkowały od października 1949 o 24%. Według oświadczenia ministra finansów, dopóki zaopatrzenie kraju w środki żywnościowe będzie zależne od zagranicy, ludność będzie musiała ponosić ciężar ceł importowych, a tym samym płacić wysokie ceny za towary. Jak dotąd, pszenica i cukier są artykułami importowanymi, a wewnętrzna produkcja mięsa nie jest dostateczna.-

UMOWY HANDLOWE i PŁATNICZE

A U S T R I A - B R A Z Y L I A

Pomiędzy Austrią a Brazylią zawarta została umowa handlowa przewidująca, że obroty towarowe do końca 1953 roku wyniosą \$ 46 mln. Brazylia będzie eksportować kawę, wełnę, bawełnę w zamian za co otrzyma z Austrii papier, celulozę, stal, maszyny, wyroby stalowe i przedzę. Podczas, gdy w całym roku ubiegłym eksport austriacki do Brazylii wyniósł 145 mln. szylingów, a import z Brazylii - 81 mln. szylingów to w pierwszych 7-miu miesiącach br import wzrósł do 66 mln. zaś eksport spadł do 57 mln szylingów.

A U S T R I A - W E G R Y

Pomiędzy Austrią a Węgrami zawarta została umowa handlowa na okres 1952/53. Przewiduje ona obroty towarowe w wysokości około \$ 17,5 mln. w obu kierunkach. Do umowy dołączono dwie listy, z których lista A obejmuje m.in. następujące towary eksportowane z Austrii do Węgier: tarcicę z drzew iglastych - 40.000 m³, drzewo opałowe - 20.000 t., keolin - 500 t., miążgę drzewną - 1000 t., celulozę sulfitową i sulfatową - 4.500 t., celulozę wiskozową - 1000 ton, papier rotacyjny - 1500 ton, bibułkę papierosową - 100 ton, inne gatunki papieru - \$ 500.000, wełnę drzewną - 1000 t., filce techniczne - \$ 300.000, stal szlachetną - 4500 ton, drut stalowy - \$ 50.000, obrabiarki - \$ 75.000, wyroby walcowane - 6000 ton, konstrukcje stalowe - 1000 ton, rozmaite maszyny - \$ 500.000, pompy i kompresory - \$ 150.000, części zapasowe dla samochodów ciężarowych i traktorów - \$ 500.000, łożyska kulkowe - \$ 700.000, motory elektryczne - \$ 50.000, mikroskopy i ich części - \$ 20.000, aparaty i instrumenty geodezyjne - \$ 10.000, przyrządy pomiarowe - \$ 60.000, różne maszyny i aparaty elektryczne - \$ 70.000, części radiowe - \$ 50.000, materiały izolacyjne - \$ 70.000, soda żrąca - 1000 ton, chemikalia, farmaceutyki - \$ 50.000, lakiery, farby, emalie itd. - \$ 20.000, kemyki do zapalniczek - \$ 10.000, sól jadalna - \$ 30.000, książki, pisma - \$ 40.000.

Lista B - towary eksportowane z Węgier do Austrii - obejmuje: zboża chlebne - 35.000 ton /w tym 15.000 ton ze zbiorów 1953 r./, bydło rzeźne - 1500 szt., nierogaciznę - 25.000 ton, owce żywe - 5.000 szt., drób bity - 500 ton, ryby - 150 ton, salami - 125 ton, jelita - \$ 500.000, jaja świeże - 1500 ton, jaja w proszku - 60 ton, masło - 500 ton,

nasiona roślin oleistych - 3.000 ton, olej jadalny - 1000 t.,
cukier - 2000 ton, ryż - 1000 ton, strączkowe - 1000 ton,
czosnek - 300 ton, cebule - 700 ton, pulpa owocowa - 600 t.,
miód - 300 ton, papryka - 500 ton, wino - 2000 hl, nasiona
różne - \$ 150.000, skórki owcze i jagnięce - \$ 100.000, skó-
ra - \$ 100.000, maszyny - \$ 400.000, części radiowe -
\$ 100.000, izolatory porcelanowe - \$ 50.000, oleje przemysło-
we - 200 ton, stearyna - 50 ton, parafina - 1000 ton, potaż -
200 ton, chemikalia - \$ 400.000, farmaceutyki - \$ 100.000.

B R A Z Y L I A - J A P O N I A

13 września b.r. weszła w życie brazylijsko-japońska umowa handlowa i płatnicza z ważnością na jeden rok. W ramach umowy handlowej eksport japoński do Brazylii wyniesie \$ 33,5 mln., zaś import Japonii z Brazylii - \$ 35,0 mln. Japonia będzie eksportować statki, tabor kolejowy, generatory, podwozie i części samochodowe, wyroby z metali żelaznych i nieżelaznych oraz chemikalia. W zamian za to otrzyma z Brazylii bawełnę, ryż, skóry, kawę, soję, wełnę i oleje roślinne. Umowa płatnicza przewiduje, że płatności pomiędzy Brazylią a Japonią dokonywane będą w ramach "open accounts".

C H I N Y - F I N L A N D I A - Z.S.R.R.

21 września b.r. podpisano w Moskwie układ handlowy między Chinami, Finlandią, a ZSRR. Finlandia po raz pierwszy zawiera układ handlowy z Chinami. Wywóz fiński do Chin ma być rozliczany dostawami ZSRR do Finlandii. Według układu handlowego, Finlandia ma przede wszystkim dostarczyć celulozę i drewno, a otrzymać w zamian zboże i produkty naftowe.

C Z E C H O S Ł O W A C J A - W. B R Y T A N I A

Umowa płatnicza czeskosłowecko-brytyjska, która wygasła 19 sierpnia b.r., przedłużona została w drodze wymiany not na dalsze trzy lata.

F I N L A N D I A - I N D I E

W uzupełnieniu wiadomości z Nr 36/71 WHZ podajemy szczegóły, dotyczące umowy fińsko-indyjskiej. Indie będą eksportować do Finlandii: tytoń, przyprawy korzenne, herbatę, kawę, cukier, oleje jadalne, olejki eteryczne, wyroby z juty, skóry i skórki, szellak, parafinę, wyroby bawełniane i dziewiarskie, dywany, linoleum, wyroby gumowe, mydło, skóry wyprawione i wyroby z niej, wełnę, tkaniny bawełniane, tkaniny z jedwabiu naturalnego i sztucznego, rudę żelazną itd. Na eksport Finlandii złożą się: papier i wyroby z papieru, maszyna papiernicza, wyposażenie dla przemysłu papierniczego, maszyny rolnicze, narzędzia i wyposażenie dla przemysłu drzewnego, dykta, wyposażenie dla produkcji szkła, ekskawatory, kable, materiały drzewne i inne.

H I S Z P A N I A - H O L A N D I A

W uzupełnieniu wiadomości z Nr 30/65 "WHZ" podajemy, że holenderski eksport do Hiszpanii obejmuje przede wszystkim tłuszcze, chemikalia, farmaceutyki, farby, barwniki, maszyny, motory Diesla, traktory, wyroby przemysłu elektrotechnicznego oraz koks dla przemysłu hutniczego. Głównymi pozycjami eksportu hiszpańskiego do Holandii są: świeże i suszone owoce, wino, skórki owcze i kozie, korek, ruda żelaza i piryty.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA - RUMUNIA

Pomiędzy Niemiecką Republiką Demokratyczną a Rumunią podpisany został we wrześniu protokół do umowy handlowej, w ramach którego NRD dostarczy Rumunii maszyny, wyposażenie dla przemysłu górniczego, hutniczego i drzewnego. Rumunie w zamian za to wywiezie do NRD rudę, wyroby przemysłu hutniczego, chemikalia i drewno. Na zasadach równości stworzona będzie mieszana komisja rumuńsko-niemiecka dla popierania i rozwoju przemysłu chemicznego w oparciu o surowce krajowe w Rumunii.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA - SZWECJA

Pomiędzy Niemiecką Republiką Demokratyczną a Szwecją została zawarta umowa handlowa z ważnością do końca 1952 r. Nowa umowa jest dodatkiem do ogólnego układu kompensacyjnego z dn. 19 stycznia 1952 r., którego termin upływa również z końcem bieżącego roku. Obie strony przedłużyły do 31 grudnia br. drugą umowę kompensacyjną, która została zawarta w roku ubiegłym i miała obowiązywać do 30 czerwca b.r.

W ramach tych umów Niemiecka Republika Demokratyczna dostarczy Szwecji m.in.: potaż, samochody, sól, instrumenty muzyczne, zabawki, klepkę parkietową. Na szwedzki eksport do NRD złożą się: rośliny strączkowe, masło, jaja, ser, ryby świeże i konserwowane, skóry, wełna, metale żelazne i szereg innych towarów.

S Z W A J C A R I A - W I E L K A B R Y T A N I A

Umowa płatnicza szwajcarsko-brytyjska, zawarta w dniu 12 marca 1946 r., przedłużona została w drodze wymiany not do 31 grudnia 1952 r.

x/ byia

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

ARGENTYNA

Kurs dewizowy przy eksporcie mięsa.

Okólnikiem Nr 1630 Argentyński Bank Centralny podał do wiadomości, że z dniem 2.IX.52 oficjalny kurs wolnorynkowy będzie stosowany również przy eksporcie mięsa konserwowego i innych wyrobów mięsnych.

BRAZYLIA

Import części zapasowych do samochodów

Okólnikiem Nr 288 Bank Brazylii podał do wiadomości, że podejmuje na nowo wydawanie pozwoleń na import części zapasowych do samochodów, nieprodukowanych jeszcze w kraju. Wartość przyznanych pozwoleń będzie wynosiła dla importerów stałych - 25% ich średniego rocznego importu w trzech latach 1947 do 1949, dla wyłącznych agentów /przedstawicielstw/ fabryk samochodów - 5% wartości ich importu w roku 1951.

Dalsze ograniczenia importowe

Komisja Doradcza dla handlu zagranicznego postanowiła wstrzymać pozwolenia importowe na dalsze towary jak: niezmywalny atrament, różnego gatunku atrament drukarski, papier, skóry, strusie, wachlarze, mechaniczne instrumenty muzyczne, mieszanki pokarmowe dla kur, karbid. W stosunku do innych towarów wprowadzono ograniczenia w wydawaniu pozwoleń, uzależniając zapłatę za towar od waluty wymiennej czy niewymiennej, wysokości zapotrzebowania czy też od przeznaczenia importowego towaru. Do takich towarów należą: masłnice do użytku domowego i przemysłowego, papier do filtrowania, stopy aluminium, soda kaustyczna, niektóre farby, generatory elektryczne, naciągi nylonowe do rakiet, kaolin i ścierniwo do prac dentystycznych.

Kontrola reeksportu kawy

Rząd brazylijski opublikował wiadomość o dojściu do porozumienia z przedstawicielstwami Danii, Szwecji i Belgii co do sposobów przeszkodzenia reeksportu kawy brazylijskiej do USA. Eksporterzy brazylijscy zostali poinformowani, że przy wysyłkach kawy do tych trzech krajów nie są zobowiązani do przedstawiania dowodów, że cło importowe od tej wysyłki zostało w tym kraju pobrane.

D A N I A

Dałsza liberalizacja

Duński Komitet Parlamentarny dla spraw zaopatrzenia zezwolił Ministrowi handlu na zwiększenie procentowego udziału towarów zliberalizowanych przy imporcie z krajów marszałkowskich do 78%. Do towarów zliberalizowanych dodano: naturalny jedwab, sanitalia, narzędzia, ciężarówki, maszyny do szycia biurowe. Ogółem wartość dodatkowo zliberalizowanego importu wynosi 30 mln Kr. duńskich.

F I N L A N D I A

Ograniczenia importowe na tekstylia

Została opublikowana wiadomość, że władze fińskie postanowiły zawiesić, do czasu nowego zarządzenia, wydawanie pozwoleń importowych na artykuły tekstylne.

F R A N C J A

Ograniczenia co do importu filmów

Rada Ministrów postanowiła ograniczyć import filmów na rok 1.VII.52 do 30.VI.53. do 148 filmów zagranicznych. W roku 1951/52 liczba ta wynosiła 186. Z całkowitej sumy 148 filmów spędziewane jest 100 filmów amerykańskich, reszta t.zn. 48 ma być rozdzielone między inne kraje.

Zakaz eksportu

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa finansów i gospodarki opublikowanego w dniu 10.IX.52, do listy towarów zakazanych do eksportu dodano: pojazdy mechaniczne "dumpers" o pojemności większej niż 7,5 m³, scrapery o pojemności więk-

szej niż 7,5 m³, oraz wywrotki również o pojemności większej niż 7,5 m³.

Zniesienie zakazu eksportu papieru

Rząd francuski zniósł zakaz eksportu papieru gazetowego o zawartości powyżej 60% masy drzewnej, o wadze 1 m kw. od 45 - 70 g w rulonach o szerokości ponad 30 cm.

GUATEMALA

Wprowadzenie ograniczeń importowych na tekstylia.

Minister gospodarki Guatemali oświadczył, że w połowie września wprowadzone zostaną ograniczenia przy imporcie tekstylii.

NIEMCY ZACHODNIE

Dalsza liberalizacja

Rząd berliński powiększył w dniu 1.VIII.52 spis towarów zliberalizowanych przy imporcie z krajów zmarshallizowanych. Wśród nich wymienione są: rozmaite tłuszcze roślinne, w tym oczyszczone i rafinowane dla celów przemysłowych, mleko spreszkowane, kawa, tytoń, cygara, papierosy, fosfaty, lakiery, biel cynkowa, drewno, rozmaite meble, beczki, guziki i inne.

PORTUGALIA

Dalsza liberalizacja

Portugalia włączyła do listy towarów zliberalizowanych przy imporcie następujące towary: piwo, maszyny do szycia, rowery, cegły, dachówki, szkło tafelowe, zegarki i wyroby jubilerskie.

SYRIA

Cofnięcie ograniczeń eksportowych

Władze syryjskie cofnęły zakaz eksportu złomu żelaznego, żelaza łanego i stali. Artykuły te mogą być obecnie eksportowane po otrzymaniu zezwolenia.

Nowe ograniczenia importowe

Wprowadzony został zakaz importu następujących towarów: margaryny, araku, tlenu sprężynowego w stanie płynnym, sacharyny, zapalek, drzewa przygotowanego do wyrobu zapalek, pudełek do zapalek pustych, pończoch damskich z naturalnego i sztucznego jedwabiu, odpadków bawełnianych, wyrobów pończoszniczych bawełnianych oraz odziarniarek bawełny.

Ograniczenia importowe

Rząd syryjski dla ochrony własnego przemysłu i w celu zmniejszenia deficytu bilansu płatniczego wydał zakaz importu pewnych towarów. Do towarów tych należą: olej palmowy, kopra, pomidory i sos pomidorowy w konserwach, konserwy z warzyw, sok z owoców w płynie i stężony bez dodatku cukru, mydło zwyczajne w blokach lub kawałkach, mydło toaletowe, proszek mydlany, skarpetki męskie z jedwabiu sztucznego, lampy i klosze do lamp.

STANY ZJEDNOCZONE

Eksport nawozów sztucznych

Ministerstwo handlu USA ogłosiło, że eksport nawozów fosforowych i potasowych w roku 1952/53, kończącym się 30 czerwca, będzie się odbywał na podstawie generalnej licencji. Jednocześnie przedłużone zostało na ten sam okres zezwolenie na eksport nawozów azotowych.

Kontrola eksportu ryżu

Rząd amerykański wprowadził z dniem 10.IX.52 kontrolę nad eksportem ryżu. Kwoty eksportowe będzie określało Ministerstwo rolnictwa a licencje będzie wydawać Ministerstwo handlu.

W I E L K A B R Y T A N I A

Zniesienie generalnej licencji na import artykułów

spożywczych

Ministerstwo handlu zniosło z dniem 15 września 52 generalną licencję na import gotowych wyrobów mięsnych oraz mięsnych półfabrykatów. Oprócz tego zniesiono generalną licencję na import szeregu produktów spożywczych zawierających cukier. Zarządzenie to ma wpłynąć głównie na zmniejszenie importu z krajów o walucie szterlingowej. Jednocześnie wprowadzone

zostały zmiany w kontroli importu konserw mięsnych i owocowych.

Zmiana kontroli eksportowej

Ministerstwo handlu wydało rozporządzenie, wg. którego od dnia 24.IX.52 wprowadza się nowe przepisy do systemu kontroli nad ang. eksportem. Wprowadzony został przymus licencji na eksport, niezależnie od kraju przeznaczenia, szeregu towarów dla przemysłu elektrotechnicznego, emulsji do szlifowania. Zezwolono na eksport bez licencji do wszystkich krajów z wyjątkiem Korei, Chińskiej Republiki Ludowej i Hong-Kongu takich towarów jak: niektórych rodzajów słodczy, pewnych rodzajów materiałów do wyrobu papieru, określonych gatunków juty i konopi z wyłączeniem juty surowej i niektórych wyrobów jutowych.

ZWIAZEK PŁD AFRYKI

Zakaz importu bydła, owiec, świń.

Zakaz importu z Europy do Afryki Południowej bydła, owiec, kóz i świń został przedłużony do dn. 31.XII.52 r.

C Ł A

B O L I W I A

Zwyżka cła importowego

Władze Boliwii podniosły o 50% cło importowe na wódkę i gin do 18 bolivianos od litra.

C E J L O N

Podwyższenie cła importowego

Rząd cejloński podwyższył cło importowe na szereg towarów o 10%. Zwyżka ta dotyczy między innymi: broni palnej i środków wybuchowych, noży, metali, samochodów /z wyłączeniem ciężarowych/ tytoniu, spirytusu, win, niektórych gatunków tekstylii, jedwabiu naturalnego, instrumentów muzycznych, materiałów piśmiennych, artykułów perfumeryjnych, wyrobów skórzanych i damskich kapeluszy.

E G I P T

Wznowienie cła eksportowego na bawełnę

Z dniem 31 sierpnia 1952 przestało obowiązywać rozporządzenie o zawieszeniu czasowym cła na bawełnę i od tej daty cło przywrócone zostało lecz niższe od cła pobieranego przed zawieszeniem. Cło wynosi dla bawełny "Karnak" - 15,25 talara i dla gatunków krótkowłóknistej - 10,15 talarów za kantar.

F R A N C J A

Czasowe zawieszenie cła

Rząd francuski czasowo zawiesił cło importowe na 100 pozycji sprzętu przemysłowego, w tej liczbie na kompresory, sprzęt wiertniczy, kruszarki, a także sprzęt walcowniczy, dla obróbki drzewa, dla produkcji szkła i papieru. Cło przy imporcie różnych typów samochodów, traktorów i maszyn rolniczych również tymczasowo nie będzie pobierane. Rozporządzenie weszło w życie 20.VIII. i obowiązuje do końca 1952 r.

INDONEZJA

Obniżenie cła eksportowego

Cło eksportowe na kaczuk zostało ustalone na IV kwartał 1952 w wysokości 10 centów ind. od kg. W III kwartale cło to wynosiło 41 centów od kg.

PAKISTAN

Cło eksportowe na bawełnę

Rząd pakistański zniżył cło eksportowe od bawełny długowłóknistej o 50% oraz zniósł cło eksportowe na gatunki krótkowłókniste. Dotychczasowe cło eksportowe za bawełnę długowłóknistą wynosiło 180 rupii od beli. Od dnia 11.IX.52 r. rząd pakistański zezwolił na transakcje eksportowe bawełną z przyzłą dostawą.

PERU

Przepisy celne

Dnia 11.IX.52 r. władze Peru podały do wiadomości, że tekstylia, środki żywnościowe i naczynia gliniane i szklane, które objęte zostały zwyzką celną, będą mogły być do dnia 31.X.br. importowane po dawnej stawce o ile zamówienia będą zarejestrowane w Generalnej Dyrekcji dla spraw handlu.

SJAM

Zmniejszenie cła eksportowego z kaczuk

Sjamskie władze celne obniżyły z dn. 26.VIII.52 r. cło eksportowe za kaczuk z 77 satangów na 57,75 satangów od 1 kg. Nowe cło eksportowe wynosi 7% nowej ceny podstawowej równej 8,25 bahata za kg. Dotychczas cło wynosiło 7% od dawnej podstawowej ceny 11 bahatów. Jest to druga w tym roku obniżka cła eksportowego.

STANY ZJEDNOCZONE

Zniżenie cła importowego na ropę naftową

Departament Gospodarczy podał do wiadomości, że cło

na ropę naftową przywożoną do USA zostanie obniżone w granicach do 50% poczynając od dnia 11.X.52 r. t.zn. od momentu wejścia w życie układu z Wenezuelą.

S Y R I A

Strefa wolnocłowa w Lattakii.

Z dniem 8 września 1952 została otwarta strefa wolnocłowa w porcie Lattakia. Narazie strefa ta ogranicza się do 2 magazynów /Nr 5 i 8/ Zarządu Portu Lattakia, ale w najbliższej przyszłości ma być zarezerwowany w porcie specjalny teren wolnocłowy.

S Z W E C J A

Zniesienia cła na masło i ser

Ministerstwo rolnictwa zniosło z dniem 1.IX.52 podatek eksportowy na masło śmietankowe i ser. Podatek ten wynosił: /w Szwedzkich Kr. od 1 kg/ masło śmietankowe - 0,35, ser tłusty - 0,13, ser półtłusty - 0,08, ser topiony - 0,10.

Zmiana cła eksportowego z tłuszczu

Ministerstwo rolnictwa opublikowało wiadomość o zmianie cel importowych na niektóre tłuszcze, które obowiązują od 8.IX.52 r. Cło eksportowe za twardy tłuszcz wielorybi podwyższono z 1,65 Kr. szwedzkich od kg na 1,70 Kr. szw. od kg, olej rzepakowy z 0,48 na 0,85 Kr od kg, olej sojowy z 1,04 na 1,00 Kr. szw. od kg. Przy wywozie produktów zawierających wymienione tłuszcze cło będzie pobierane od każdego kg tłuszczu, użytego do wyrobu tych produktów.

